

ע"פ 4190/13 - עידו סמואל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעערורים פליליים

ע"פ 4190/13

כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופטת ד' ברק-ארץ

לפני:

עידו סמואל

המערער:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על ההחלטה והגזר הדין של בית המשפט
המחוזי בתל אביב-יפו מיום 18.3.2014 ומיום
29.4.2013 בת"פ 53286-07-0 נקבעו על-ידי כבוד
השופטת י' אמסטרדם

תאריך הישיבה: 8.9.2014 י"ג באלוול התשע"ד

תאריך הישיבה:

עו"ד ד"ר גיל עשת

בשם המערער:

עו"ד אבי וסטרמן, עו"ד ניר ביטון

בשם המשיבה:

פסק דין

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין

1. באלו נסיבות יהו דווחים בלתי נכונים של מנהל השקעות ללקוחותיו וחריגה מהוראותיהם בסיס לאחוריות פלילתית, ובגדרן של אלו עבירות תוכר אחריות זו? כמו כן, ובהמשך לכך, מה צריך להיות עונשו של מי שהורשע בסדרה של עבירות גנבה, קיבלת דבר במרימה ורישום כוזב במסמכי תאגיד, שגרמו לירידה לטימון של כספי משקיעים תמיימים? אלו היו השאלות המרכזיות שהתעוררו בערעור שבפניו, לצד שאלות נוספות, ובהן שאלת השימוש בסמכותו של בית המשפט לתקן טעויות שנפלו בפסק דין.

רקע ועיקרי העובדות הRELACIONAL

2. נגד המערער ונגד נאשם נוסף, יוסי שובל (להלן: שובל) הוגש כתוב אישום לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (ת"פ 10-07, 53286, השופטת י' אמסטרדם) שבו יוחס להם ביצוע של מגון עבירות כלכליות, לרבות קבלת דבר במרימה בנסיבות חמורות (לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)), גנבה בידי מושה (לפי סעיף 393(2) לחוק העונשין) ורישום כוזב במסמכי תאגיד (לפי סעיף 423 לחוק העונשין). כתוב האישום כלל 18 אישומים, שנבסבו על שתי פרשיות מרכזיות. אישומים 1-5 עוסקים בפרשה הנוגעת לעיקרה לחברה "ביבווקר בע"מ" (להלן: חברת ביבווקר או ביבווקר), אשר הוקמה על ידי שובל והייתה בבעלותו. אישומים 6-18 עוסקים בפרשה הנוגעת לעיקרה לחברה "ברוקרטוב בע"מ" (להלן: חברת ברוקרטוב או ברוקרטוב). אישומים אלה מכונים כלפי המערער בלבד. האירועים המתוארים במסגרת פרשת ברוקרטוב התרחשו מבחינה כרונולוגית לפני האירועים הנוגעים לפרשת ביבווקר ולכןادرש אליהם תחילה, כפי שעשה גם בית המשפט המחוזי. להשלמת התמונה, אצין כי כתוב האישום תוכן שלוש פעמים במהלך המשפט. מעטה ואילךادرש אףօ רק לכתב האישום המתוקן שעלה-בבסיסו הורשע לבסוף המערער, והוא יוכנה להלן: כתב האישום.

האישומים הנוגעים לפרשת ברוקרטוב

3. המערער עסק בהשקעות ומסחר בשוק ההון. בין השנים 2004-2008 הוא ניהל את חברת ברוקרטוב, ובשנת 2007 הפך לבעליים הבלעדי שלה. במסגרת פעילותה של ברוקרטוב ניהל המערער מסגרת שכונתה "מכלה" ובה ניתנו הרצאות הנוגעות למסחר בשוק ההון. בנוסף, המערער הקים במסגרת את קרנות הגידור "ש.מ.ר. גידור" (להלן: קרן ש.מ.ר.), "א.א.ס (S.I.) גידור" (להלן: קרן א.א.ס) ו"ב-גידור" (להלן: קרן ב-גידור), אשר יוכנו ביחיד להלן: קרנות הגידור. קרנות הגידור עומדות בלביה של פרשה זו.

4. לפי כתב האישום, המערער שכנע קבוצת אנשים, שחלקם אף למדו במסגרת "מכלאת" ברוקרטוב (להלן: המשקיעים), להשكيיע את כספם בקרנות הגידור באמצעות מצגי שווה וטענות כזב. את כספי ההשקעות, בסך מיליון שקלים, הפקido המשקיעים בחשבונות בנק שהוקמו לצורך ניהולן של קרנות הגידור וכן בחשבון בנק של חברת עידן פיננסים בע"מ אשר הייתה בבעלות המערער. כל כספי המשקיעים שהופקדו בחשבונות אלה, בסכום כולל של כמאה מיליון שקל, הופסדו בסופו של דבר במסגרת השקעותיו של המערער. למרות זאת, בין השנים 2007-2008 העביר המערער למשקיעים דו"חות חדשניים שנחזו להיות דו"חות רשמיים של חברת ברוקרטוב והיעדו על כך שכיביכו

ההשקעה של כל אחד ואחד מהם נשאת תשואה רוחנית. כשביקשו המשקיעים לפדות את ההשקעה ואת הרווחים שהניבוה, הודיע המערער כי עביר להם את הכספי תוך זמן קצר. לבסוף, ומלא העבר למשקיעים את כספו, המערער מסר להם כי הוא הפסיד את כספי ההשקעה בקרנות הגידור.

5. כתוב האישום "יחס למערער שלושה מצגים מרכזים שנמסרו למשקיעים טרם השקעתם והтверדו שלא נכונים". ראשית, כי משרד רואי החשבון שטיינמץ-עמיןח (להלן: שטיינמץ-עמיןח) מנהל ומפקח על חשבונות ברוקרטוב וקרנות הגידור, וכן כי שטיינמץ-עמיןח ישתמש כנאנן לקרנות ש.מ.ר.-א.ס. בפועל. זאת, למרות שעל-פי האמור בכתב האישום, שטיינמץ-עמיןח לא שימוש נאמן לקרנות אלה; שנית, כי כספי המשקיעים ינווהו בהתאם למנגנון של קיטיעת הפסדים (Stop Loss) (להלן: סטופ-LOSE) בשיעור של 20 אחוזים, אך שם ירשמו הפסדים בגובה של 20 אחוזים בקרן מסויימת, יופסק בה המסחר; שלישי, כי בהסכם שהועברו לחלק מהמשקיעים לא כלל סעיף הדן בגביית عملות, ולמרות זאת בפועל נגבו מהמשקיעים عملות בגין פעולות של מכירת ורכישת אופציות.

6. בהמשך לחלק הכללי של כתוב האישום, ועל-בסיס האמור בו, מפרטים אישומים 6-17 את דרך התנהלותו של המערער מול המשקיעים השונים, כך שככל אחד מאישומים אלה מוקדש למשקיע אחר (אישור 18 מיחס למערער עבירה של ביצוע איומים כלפי עד במשפט, עבירה שממנה הוא זוכה בסופו של דבר). בעיקרם של דברים, אישומים אלה מייחסים למערער דפוס פעולה דומה וביצוען של עבירות זהות. בנוסף למציג השווא שיפורטו לעיל ולרישום הcube בדוחות, מצין כי במקרים רבים הובטח למשקיעים כי כספו יושקע ב"ההשקעה סולידית", בעוד שבפועל, כך לפי האמור בחולק הכללי של כתוב האישום, המערער "השייע את הכספי באופציות מעו"ף שמהוות השקעות בסיכון גבוה". עוד עולה מכתב האישום כי בחולק במקרים מסוימים המשקיעים כספים גם לאחר הפקדה הראשונית בחשבונות, וזאת רקעם של דיווחי הcube של המערער באשר להצלחה בהשקעות של הכספיים שהפקידו קודם לכן. לבסוף, בחולק מהאישומים צוין כי המערער כלל לא השקיע כספים שקיבל, אלא עשה בהם שימוש לצרכי הפרטאים.

7. לצורך המשך הדיון, בשים לב לדמיון בין האישומים, לא אפרט באופן נפרד את המעשים המיוחסים למערער בכל אישום ואישום במסגרת פרשת ברוקרטוב, אלא במקרים שבהם הדבר נדרש.

האישומים הנוגעים לפרשת ביברוקר

8. פרשת ביברוקר נוגעת, כאמור, הן למערער והן לשובל. היא התרחשה מבחינה קרונולוגית לאחר שהופסדו כל הכספיים שהושקעו על-ידי המשקיעים בקרנות הגידור של חברת ברוקרטוב. לפי החלק הכללי של כתוב האישום, בשנת 2009 הקים שובל את חברת ביברוקר ושימש כמנכ"ל החברה. תפקידו של המערער בחברה זו כלל, בין היתר, גiros משקיעים והשקעות כסוף בשוק ההון. המערער ושובל גיסו משקיעים אשר העבירו להם כספים בסך כולל של 1,235,000 שקל לצורך השקעתם בשוק ההון. המערער ושובל הבטיחו למשקיעים כי הכספי יושקע בשוק ההון באמצעות בתיה השקעות "מיטב" ו"אקסלנס". בתקופה הרלוונטית העבירו המערער ושובל למשקיעים דוחות תקופתיים כוזבים לפחות כמספר ההשקעות הניבו תשואה רוחנית. בנוסף, המערער ושובל זקפו לטובת המשקיעים הפקדות בסכומים של לפחות שקלים בודדים בטענה כי אלה מהווים תשואה רוחנית על השקעתם. על סמך מצגים אלה העבירו חלק מהמשקיעים כספים נוספים למערער ולשובל, משום שסבירו כי כספו אכן מושקע ומ מביך תשואה. בפועל, המערער ושובל שלשלו את הכספי לכיסם הפרטיא ועשו בו שימוש לניהול השוטף של ביברוקר, לניכוי שיקים ולשם תשלום לצדדים שלישיים.

9. בהמשך לחלק הכללי של כתב האישום, ועל-בסיס האמור בו, מפרטים אישומים 1-3 את האופן שבו גויסו הכספיים מכל אחד מהמשקיעים, ואת השימוש שנעשה בכספיים אלה. אישום 4 ייחס למערער ולשובל קבלת מרמה של הלואאה שניתנה לחברת ביבroker על-ידי בצלאל רקובסקי (להלן: רקובסקי), וכן גנבה של הכספיים שניתנו במסגרת הלואאה זו. אישום 5, אשר כoon כלפי המערער בלבד, ייחס לו מעשים דומים על רקע הלואאה שניתנה לחברת ביבroker על-ידי שחר אלמליח (להלן: אלמליח).

10. גם בפרשת ביבroker, לנוכח הדמיון בין האישומים, יבואו פרטיהם רק במידה הנדרשת, וזאת בהתאם לפסק דין של בית המשפט המחויז בכל אחד מהם.

הליך בבית המשפט המחויז

11. כפי שצין לעיל, מלכתחילה, כתב האישום הוגש נגד המערער וושובל, והמשפט בעניינם התנהל במסגרת אוטו הליך. בהמשך, בתום פרשת התביעה, הוסכם בין המדינה לבין שובל על הסדר טיעון והוא הורשע באישומים שייחסו לו. הסדר דומה לא הוגש עם המערער, ורק התנהל בעניינו הליך מלא בבית המשפט המחויז.

12. בגדרו של הסדר הטיעון שהוגש עם שובל הודה האחרון בעובdotיו של כתב אישום מתווך שהוגש נגד באותו שלב. בכתב אישום זה חזרה בה התביעה מהטענה כי שובל קשור עם המערער על מנת להונאות משקיעים באמצעות הקמתה של חברת ביבroker. כמו כן, נמחק מכתב אישום זה אישום 4, כמפורט להלן.

13. בהמשך לכך, שובל הורשע על פי הודהו בעובdotות כתב האישום המתווך. ביום 9.10.2011, עודטרם ניתנה הכרעת הדין בעניינו של המערער, ניתן גזר הדין בעניינו של שובל, אשר כלל עונש של חמש שנות מאסר בפועל, ובនוסף לכך 18 חודשים מאסר על-תנאי, קנס בסך 15,000 שקל או 15 חודשים מאסר תמורה, וכן תשלום פיצוי לשולשת המתלווננים באישומים 1-3 בפרשת ביבroker (בסך 258,000 שקל לכל אחד). להשלמת התמונה יציין כי ערעור שהגיש שובל לבית משפט זה על גזר הדין נדחה בעיקרו, בכפוף לביטול עונש המאסר שהוטל על שובל חלף הקנס אם לא ישלם אותו (ע"פ 8458/11 שובל נ' מדינת ישראל (11.9.2013) (להלן: עניין שובל)).

הכרעת דין של המערער בבית המשפט המחויז

14. ביום 18.3.2013 הרשע בית המשפט המחויז (השופט י' אמסטרדם) את המערער. הרשעה זו התקיימה לעבירות שנעברו במסגרת שתי הפרשות שפורטו. עם זאת, כפי שיפורט להלן, המערער גם זוכה מחילך מן העבירות שייחסו לו, ובעיקר מן העבירות שייחסו לו כוונת מרמה מלכתחילה בהקמת חברת ברוקרטוב, להבדיל מאשר באופן התנהלותו במסגרת בהמשך הדרכה.

הכרעת הדין בפרשת ברוקרטוב

חלק כללי

עמוד 4

15. בכלל, בית המשפט המ徇ז הרשע את המערער ברבות מן העבירות שייחסו לו במסגרת כתוב האישום בהתייחס לפרשת ברוקרטוב. עם זאת, הוא לא קיבל את הנהנה המשתקפת מכתב האישום ולפיה גויס הכספיים לקרנות הגידור משקיעים נעשה מלכתחילה למטרות מרמה ובאמצעות מצגי שווה. בית המשפט המ徇ז קבע כי בשלב גויס המשקיעים לקרנות הגידור, שהתבצע בשליה בשנת 2007 ובראשית שנת 2008, לא התגבהה אצל המערער כוונת מרמה. עם זאת, בית המשפט המ徇ז קבע בהכרעת הדין כי בשלב מאוחר יותר התגבהה אצל המערער כוונה לرمות את משקיעו, ובמסגרת כך ביצع את העבירות שבהן הוא הורשע.

16. בבחנו את האישומים שייחסו לumarur במסגרת פרשת ברוקרטוב, בית המשפט המ徇ז דין תחיליה במצגי השווא שבאמצעותם, כך נטען, גיס המערער את המשקיעים לפי כתוב האישום.

17. באשר לטענת מצג השווא בכל הנוגע למעורבות שטיינמץ-עמיןח, בית המשפט המ徇ז קבע כי אין תשתיית ראייתית לכך שלumarur הייתה כוונת מרמה בעת שטען בפני המשקיעים כי שטיינמץ-עמיןח יהו הנאמנים של קרנות הגידור. בית המשפט המ徇ז עמד על כך שבעת גויס הכספיים אכן היה צפי כי שטיינמץ-עמיןח י מלאו תפקיד זה, אולם בסופו של דבר ההתקשרות בין משרד רואי החשבון לבין ברוקרטוב והופסקה עקב פרסום של תחקיר בעניינו של המערער בתוכנית "שומר מסך" בחודש פברואר 2008, תחקיר שהציג את המערער באור שלילי.

18. גם באשר לטענות בנושא העמלות קבע בית המשפט המ徇ז כי לא גובש בסיס ראוי לכך שהיתה כוונת מרמה מצד המערער.

19. לעומת זאת, בית המשפט המ徇ז התרשם, שכן הובטו למשקיעים כי יופעל בקרנות הגידור או בחלק מהן מגנון סטופ-לוּס כמפורט בכתב האישום, כך שאם וכאשר ירשמו הפסדים של 20 אחוזים בהשקעותיהם יופסק המשך. בית המשפט המ徇ז סבר כי העובדה שהמשקיעים חתמו על חוזים אשר בהם צוין כי הם מודעים לאפשרות שיפסידו את כל כספי השקעותיהם אינה שוללת את המסקנה שהumarur הציג למשקיעים מצגי שווה בעניין זה.

זכויי "רווחי" מעבירות של קבלת דבר במרמה בשלב קבלת הכספיים

20. חרף קבועותיו האמורות בעניין מגנון הסטופ-לוּס, בית המשפט המ徇ז קבע כי לא ניתן להרשע את המערער בעבירות של קבלת דבר במרמה בשלב כספי ההשקעה. בית המשפט המ徇ז עמד על כך שבעת גויס הכספיים המערער היה בטוח בעצמו ומשוכנע כי כלל לא הגיע להפסד של 20 אחוז מכספי ההשקעות.

הרשעה "רווחית" בעבירות של רישום כוזב במסמכיו תאגיד

21. בעיקרו של דבר, בית המשפט המ徇ז קבע כי פעולות המרמה של המערער החלו בשלב מאוחר יותר – בעת שהחל במשלו הדו"חות הכוונים למשקיעים.

22. בית המשפט המחויז הקבע על כך שאין מחלוקת על כך שהמעערר שלח דוחות כזובים למשקיעים בכל אחת משלוש הקרןנות – החל בשלתי בשנת 2007 ובמהלך שנת 2008. במסגרת כך, נקבע כי המערר רשם בחלק מההשקעות הפסדים בגובה عشرות אחוזים, וזמן קצר לאחר מכן שלח למשקיעים הרלוונטיים דוחות שמהם עולה כביכול כי השקעותיהם רשמו תשואה חיובית.

23. מאחר שלא הייתה מחלוקת באשר לכך שהתקיים במעערר היסוד העובדתי הנחוץ לצורך התגבותה העבירה של רישום כזוב במסמכי תאגיד, בית המשפט המחויז נדרש לטענת המערר לפיה לא התקיים אצלו היסוד הנפשי של כוונה לرمות הנחוץ לצורך הרשותו בעבירה זו. בית המשפט המחויז דחה את הטענה, בקבועו כי במקרה הדוחות הכספיים ביקש המערר למונע ממשקיעי קרנות הגידור למשוך את יתרת הכספיים שנותרה בחשבונות שהוקמו לצורך השקעות. במסגרת כך, בית המשפט המחויז דחה את טענתו של המערר כי כל הכספיים הופסדו "בבת אחת", ועל כן לא הייתה למשקיעים הזדמנות לפעול להפסקת המסחר בהשקעותיהם. בית המשפט המחויז קבע ענין זה כי בכל אחת מן הקרןנות נותרה יתרת כספיים כאשר המערר שלח למשקיעים את הדוחות הכספיים. על כן, בית המשפט המחויז הרשי באופן "רוחבי" את המערר בעבורות של רישום כזוב במסמכי תאגיד במסגרת אישומים 6, 8-10 ו-13-17.

הרשעה "רוחבית" בעבורות של גנבה בידי מושה ביחס ל-45 אחוז מן הכספיים בקרן בי-גידור

24. הרשותו של המערר בעבורות של גנבה בידי מושה בפרש ברוקרטוב נסבה בעיקרה על 45 אחוזים מכספי המשקיעים בקרן בי-גידור – בשל האופן שבו פעל המערר בכספיים אלה, שנוטרו בקרן, לאחר שעוד קודם לכך הופסדו 55 אחוזים מהם בשל פעולות קודמות שבוצעו בה – במהלך חודש אפריל 2008. בית המשפט המחויז קבע כי המערר נהג בכספיים אלה במתכונת שניית לדמותה להימור, וכי עשה כן בניגוד לתנאים שהוסכמו בין לבין המשקיעים. בהקשר זה נקבע ביחס לחלק מהאישומים כי חרף ההבהרה למשקיעים שיעשה שימוש בכספיים בהשקעה "סולידית" במסגרת קרן זו, בפועל שינה המערר את אסטרטגיית ההשקעה שננקטה בה, מבלי לדוח על כך למשקיעים, והשקייע את הכספיים במתכונת שאופינה בסיכון גבוה יחסית. כמו כן, נקבע כי המערר פעל בניגוד למנגנון הסטופ-LOSE שעליו סיכם עם המשקיעים.

25. על סמך האמור לעיל, בית המשפט המחויז הרשי את המערר באופן "רוחבי" בעבורות של גנבה בידי מושה ביחס ל-45 אחוז מהכספיים שהשקייע כל אחד ממשקיעי קרן בי-גידור, באישומים 6-7 ו-9-12.

הרשעות המבוססות על דין בערכות היחסים עם המשקיעים בפרש ברוקרטוב

26. בנוסף להרשעה "רוחבית" בעבורות של רישום כזוב במסמכי תאגיד ושל גנבה בידי מושה ביחס ל-45 אחוזים מכספי ההשקעה בקרן בי-גידור, בית המשפט המחויז דין בעבורות נוספות שייחסו לumarur בכל אחד מהאישומים במסגרת פרישה זו. היו עיקרי עבירות של קבלת דבר בנסיבות מחמיroot. צוין כי בהתייחסו ל"ניסיונות המתחמירים", הסביר בית המשפט המחויז כי אלה מתקיימות לנוכח הרשותו של המערר בעבורות נוספות לצד זו של עבירה קבלת דבר במרמה (בהתפניה לע"פ 131/67 קמיאר נ' מדינת ישראל, פ"ד כב(2) 85, 99 (1968). עוד על המונח "ניסיונות מחמיroot" בעבירה של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 לחוק העונשין ראו: ע"פ 399/88 בלאס נ' מדינת ישראל, פ"ד מד(4) (1990) 742, 705).

27. אישום 6: צבי לוריא – בוגדר אישום זה, אשר עוסק בעניינו של המשפט צבי לוריא (להלן: לוריא), הורשע המערער בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ונגינה בידי מורה (ביחס לסכומי כסף נוספים שהועברו על-ידי לוריא בסך כולל של כ-900,000 שקל, מעבר לסכום שהושקע והופס בקרן ב-ג'ידור בחודש אפריל 2008).

באשר לעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בית המשפט המחויז קבע שהמערער ביצע עבירה זו כאשר קיבל מלוריא סכומים נוספים על אלה שהشكיע לוריא במסגרת השקעתו הראשונית, בסך של כ-900,000 שקל, על בסיס הדוחות הכספיים שנשלחו אליו. לעניין העבירה של גנבה בידי מורה, בית המשפט המחויז קבע כי המערער ביצע עבירה זו כאשר עשה שימוש לצרכיו בסכום בסך של מאות אלפי שקלים שאת חלקם קיבל מלוריא עבור השקעה בקרןנות הגידור השונות וחלקם הועברו לumaruer בוגדר הלואה. זאת, אף נקבע, גם שהumaruer ידע כי אין אפשרות להשיב סכום זה. לצד זאת, בית המשפט המחויז זיכה את המערער מן העבירות של זיוף ושל שימוש במסמכים מזויפים שייחסו לו במסגרת אישום זה.

28. אישום 13: שי רחמנி – בוגדר אישום זה, אשר נסב על עניינו של המשפט שי רחמנி (להלן: רחמנி), הרשיית בית המשפט המחויז את המערער בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בגין קבלת סכום של 200,000 שקל מרוחמי לצורך השקעה בקרן ש.מ.ר. בית המשפט המחויז קבע כי לא ניתן להרשע את המערער בהتابסע על המציגים השקריים שנטענו בכתב האישום (התחייבות לקיומו של מגנון סטופ-לוֹס בגובה 20 אחוזים והעובדה שמשרד רוֹא' החשבון שטיינמץ-עמניח ישמש כנאמן בקרן). עם זאת, הוא הרשיית המumaruer בעבירה זו על בסיס שני מצגים שקרים אחרים שהוכחו בפניו: הראשון, כי המumaruer אמר לרחמני שהוא עצמו מושקע בקרן (בעוד שבפועל המumaruer לא השקיע כספים בקרן האמורה); והשני, כי המumaruer מסר לו שבקמן משקיעים 16 אנשים שונים (בעוד שבפועל השקיעו בה רק ששה משקיעים).

29. אישום 15: יצחק ויריב לוקאץ' – בוגדר אישום זה, אשר עוסק בעניינים של המקרקעים יצחק לוקאץ' (להלן: לוקאץ') ובנו יריב לוקאץ' (להלן: יריב), הורשע המumaruer בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. זאת, בגין קבלתם של 100,000 שקל מיריב בחודש אפריל 2008 לצורך השקעה בקרן אי.אס, על בסיס הדוחות הכספיים של שחם המumaruer. בית המשפט המחויז דחה את טענתו של המumaruer לפיה לא ניתן לקשור בין העברתו של סכום זה על-ידי יריב לבן שליחתם של הדוחות הכספיים, בשים לב לכך שמאלכתילה סוכם בין המumaruer לבין יריב שהאחרון יוסיף 100,000 שקל להשקעתו בקרן. בית המשפט המחויז קבע כי גם אם הסיכון הראשוני של הצדדים אכן כלל העברת של סכום נוסף בסך 100,000 שקל באפריל, הרי שיריב היה יודע כי השקעתם הקודמת של אביו ושלו בקרן – בסך מיליון שקל – ירדה לטמיון, הוא לא היה מעביר לumaruer את הסכום הנוסף להשקעה.

30. אישום 16: אמנון שילוני – בוגדר אישום זה, אשר עוסק בעניינו של המשפט אמנון שילוני (להלן: שילוני), הורשע המumaruer בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בגין קבלת סכום בסך 400,000 שקל משילוני לצורך השקעה בקרן אי.אס. בית המשפט המחויז התרשם כי המumaruer שכנע את שילוני להשקיע בקרן על בסיס מצגי שווה (ובויניהם הדוחות הכספיים שנשלחו לлокאץ', חברו של שילוני), ודחה את טענתו כי לא הוכח קשר-סיבתי בין המציגים לבין השקעתו של שילוני בקרן אי.אס.

31. אישום 17: אלכסנדר ברנע – בוגדר אישום זה הורשע המumaruer בעבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בגין קבלתם של כספים בסך 200,000 שקל מהmscorlib אלכסנדר ברנע (להלן: ברנע). בית המשפט המחויז זיכה את המumaruer מעבירות של קבלת דבר במרמה ונגינה בידי מורה שיויחסו לו באישום זה, לאחר שקבע כי לא הוכח קשר-סיבתי בין מצגי של המumaruer כלפי ברנע לבין החלטתו של האחרון להשקיע בקרן ש.מ.ר. עם זאת,

כאמור, בית המשפט המחויז הרשיע את המערער בעבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בהतבס על דבריו של ברנע בבית המשפט, לפיהם על בסיס הדוחות הכספיים שנשלחו אליו פנה אל המערער בחודש يول' 2008 בשאלת האם ניתן להשקיע סכום כסף נוספת בקרן, ובשילוב זה המערער השיב בחויב וניסה לשכנע לעשות כן. בית המשפט המחויז הצבע על כך שברנע החליט בסופו של דבר שלא להשקיע סכום נוסף, כיון שהחלה לשיןן בעית בניהול הקרן, ועל כן הרשיע את המערער בהקשר זה רק בעבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה. בית המשפט המחויז נדרש לכך שעבודות אלה לא נטענו בכתב האישום, אולם הוא הוסיף כי אין מניעה להרשיע את המערער בעבירה האמורה מכוח סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי). בית המשפט המחויז עמד על כך שלמערער ניתנה אפשרות סבירה להtagנון, ודחה לגופן את הטענות שהעלתה נגד הרשעתה בעבירה זו במסגרת ניסיונו להtagנון.

הרשעה בקבלת במרמה של "הרשאה לסתור בכיספים" (אישומים 10, 15 ו-16)

32. בית המשפט המחויז הרשיע את המערער בשלוש עבירות נוספות נספנות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, על סמן המעשימים שייחסו לו באישומים 10, 15 ו-16, בגין קבלתה במרמה של "הרשאה לסתור בכיספים" מהמשקיעים לוקאץ', שילוני וברק עינת (להלן: עינת) בבתי השקעות שונים. לפי כתב האישום, לאחר שכל הכספיים שהשקיע עינת הופסדו בקרן בי-גידור, הוא שוכנע על-ידי המערער כי מדובר ב"תקלה חד פעמי" וכי המערער אינו יכול לאפשר לו לצפות במסמכים הנוגעים להשקעה של הכספיים שהופסדו עד אותו שלב מאחר שהוא מדבר ב"סודות מקטיעים". בהמשך לכך, המערער הביע נוכנות לנהיל עבור עינת השקעה נוספת בניסיון להסביר את הסוכנים שהופסדו בקרן בי-גידור. על כן, במהלך מרץ 2009 העביר עינת למערער סכום של 74,000 שקל, סכום שהופסד 14 ימים לאחר שהמערער השקיע אותו באופציות. כתב האישום "יחס למערער דפוס פעולה דומה גם בגין למקיע לוקאץ', שוכנע על-ידי המערער להשקיע בחודש ספטמבר 2008 בבית ההשקעות "ירדן" (להלן: ירדן) סכום של 550,000 שקל נוספים על אלה שהושקעו על-ידי בקרנות הגידור (טור הבטחה של המערער לקיומו של מגנון סטופ-LOSE בגובה 20 אחוז). בנגד עינת, אף נטען בכתב האישום, במקרה זה לא היה ידוע לlokatz' עבור להשקעות בבית ההשקעות ירדן כי הכספי שהשקיע בקרנות הגידור הופס. מכל מקום, כל הסכום שהעביר לוקאץ' למערער לצורך השקעה בוורדן – הופס. כתב האישום "יחס למערער מעשים דומים גם בגין תשלום בסך 400,000 שקל שלגביו נתן שילוני הרשאה למערער לסתור עבורי בבית ההשקעות "ירדן" (להלן: ישר), על בסיס הדוחות הכספיים שנשלחו אליו.

33. בעיקרם של דברים, בית המשפט המחויז אימץ את האמור בכתב האישום בעניין הרשאה לסתור בכיספים שהועברו למערער על ידי עינת, לוקאץ' ושילוני. בית המשפט המחויז התרשם כי כל השלווה לא היו נותנים למערער הרשאה כאמור אל מללא היה המערער שולח להם דוחות כוזבים לגבי השקעותם בקרנות הגידור קודם לכך. על כן, בית המשפט המחויז הרשיע את המערער בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בגין מעשים אלה.

הכרעת הדין בפרשת ביברוקר

34. בדונו באישומים שייחסו למערער במסגרת פרשת ביברוקר נדרש בית המשפט המחויז לכך ששובל הורשע בעיקר העבירות שייחסו לו בפרשה זו במסגרת הסדר טיעון נפרד.

הרשעה של המערער כמבצע בצוותא

עמוד 8

35. בית המשפט המחויז דחה את טענתו של המערער כי הוא לא היה מעורב בשימוש שנעשה בכספי המשקיעים בחברת בירוקר, וכי כל העבירות נעשו על-ידי שובל ועל דעתו. המערער טען כי היה עובד שכיר בחברה זו, וכי כלל לא ניהל את כספי המשקיעות של המשקיעים בה. בנווגוד לכך, בית המשפט המחויז קבע, בהתייחסו למכלול רחב של עדויות וראיות, כי אין לקבל טענות אלה של המערער, וכי הוא פעל במצבה חדא עם שובל ביצירת מצג השוואו כלפי המשקיעים ובמשלו דיווחי התשואה הכוזבים. בית המשפט המחויז עמד על כך שאמנם שובל היה זה ששימש מנכ"ל בירוקר והיה בעל זכויות חתימה יחיד בחשבונותיה. אולם, הוא הוסיף כי באותה עת היה המערער מצוי בהליך כניסה, ועל כן לא יכול היה להקים חברה על שמו. באשר לשימוש שנעשה בכספי המשקיעים בחברת בירוקר, בית המשפט המחויז הציע על כך שנעשו שלוש העברות בנקאיות מוחשבן הבנק של החברה לטובת אמו של המערער בסכום כולל של 170,000 שקל. העברות הבנקאיות, כך על-פי בית המשפט המחויז, בוצעו בסמיכות להפקדת הכספיים על-ידי המשקיעים בחברת. ראיות נוספות שהובילו את בית המשפט המחויז למסקנה כי המערער היה שותף לשימוש שנעשה בכספי המשקיעים כללו הודעות דואר אלקטרוני שליח המערער לשובל, ואשר מהן עולה כי הכספי לא נועד לשימושו האישי של שובל בלבד בלבד. במסגרת כך, נמצא שהמערער עשה שימוש בכספי המשקיעים על מנת לכיסות הפסדים בחשבונות של משקיעים אחרים.

36. בית המשפט המחויז אף דחה את טענתו של המערער כי לא היה מודע למשמעות ההונאה של שובל כלפי המשקיעים שכן הוא עצמו היה נתון באותה עת להשפעת תרופה מסווג "פירוקוט", שחקיק מתופעת הלואאי שלהן אופוריה ואفاتיות. בית המשפט המחויז קבע, בהקשר זה, כי לא היה בחוות הדעת שהוגשו מטעם ההגנה כדי להוכיח שהמערער אכן סבל מתופעות הרלוונטיות לכתיב האישום.

הרשעות המבוססות על דין במערכות היחסים עם המשקיעים בפרש בירוקר

37. אישום 1: אילנה ינובסקי – בגדירו של האישום הראשון, אשר נסב על עניינה של המשקעה אילנה ינובסקי (להלן: ינובסקי) הורשע המערער בעבירות של קבלת דבר במרמה, גנבה בידי מורשה ורישום כוזב במסמכי תאגיד (כאמור, מבצע בצוותא היחיד עם שובל). בית המשפט המחויז אישץ בעקבות כתוב האישום, שלפייהן בחודש דצמבר 2009 העבירה ינובסקי 100,000 שקל לחברת בירוקר לצורך השקעה בשוק ההון לאחר שנפגשה עם שובל בעניין זה. בהמשך לכך, ינובסקי העבירה לחברה סכום נוסף בסך 150,000 שקל לאחר שהמערער ביקש שתוסיף סכום נוסף להשקעתה הראשונית. במשך מספר חודשים לאחר מכן לינובסקי דו"חות כוזבים שלפייהם השקעתה מניבה תשואה רוחנית. בחודש יוני 2010 הודיע שובל לינובסקי כי השקעתה ירדה לטמיון. בית המשפט המחויז קבע כי בשיחותיו עם ינובסקי החיבע שובל על המערער כאחראי לכישלונה של השקעה, וכי המערער שיתף פעולה עם מצג זה לפיו הוא היה אחראי על השקעת הכספיים. בפועל, שובל והמערער כלל לא השקיעו את כספה של ינובסקי, אלא עשו בו שימוש לצורך ניהול שוטף של החברה ואף שללו אותו לכיסם הפרט.

38. אישום 2: ד"ר סוניה בקר – בגדירו של אישום זה, אשר נסב על עניינה של ד"ר סוניה בקר (להלן: ד"ר בקר), הורשע המערער בעבירות זהות לאלה שבahn הורשע במסגרת אישום 1, מבצע בצוותא עם שובל. בית המשפט המחויז קבע כי גם דפוס הפעולה באישום זה היה דומה לזה שבו פועלו המערער ושובל בעניינה של ינובסקי: ד"ר בקר העבירה סכום כולל של 400,000 שקל לשם השקעה בירוקר בעקבות המלצה שקיבלה מינובסקי ועל סמן מצגי שווה שהוצעו לה על-ידי שובל; המערער ושובל הפיקו לד"ר בקר דו"חות כוזבים לפחותם השקעתה נשאת רוח, ואף העבירו לה סכום של כ-12,000 שקל אשר נחזה להיות הריבית והרווחים מההשקעותיה; לבסוף, בחודש יוני 2010 הודיע המערער כי הכספי שהשקעה הופסיד. בפועל, כמו בקרה של ינובסקי, הכספי כולל לא הושקע כלל אלא שימש את

המעערר ואת שובל לצרכים שונים.

39. אישום 3: ד"ר דוד פلد – גם בגדרו של אישום זה הורשע המערער בעבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד קבלת דבר במרמה וגנבה בידי מושה (כולן במצווע בצוותא עם שובל). אישום זה נسب על עניינו של ד"ר דוד פلد (להלן: ד"ר פلد), אחיה של ינובסקי, שהשיקע בביבורוק סך כולל של 335,000 שקל. גם במקרה זה נקבע כי הוצאה לד"ר פلد מצגי שווה עלי-ידי המערער ושובל באמצעות משלו דוחות כוזבים ממשך תקופה מסוימת, אשר בסופה הודיע לו שובל כי השקעתו ירידת לטמיון.שוב, בפועל הכספי כלל לא הושקע כלל בשוק ההון.

40. אישום 4: בצלאלركובסקי – בגדרו של אישום זה ייחסו לשובל ולמעערר עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וגנבה בידי מושה ביחס להלוואה שננתן רקובסקי לחברת ביבורוק על בסיס מצגי שווה. כפי שכבר ציין, אישום זה נמחק בסופו של דבר מכתב האישום המתוקן שהוגש נגד שובל. בסופו של דבר, אף המערער זוכהמן העבירות שייחסו לו באישום זה, לאחר שנקבע כי המערער קיבל את הכספי הנוגעים לאיושומים אלה בהלוואה מרקובסקי, וכי בחזזה ההלוואה נקבע שניתן לעשות בכיספים "כל שימוש".

41. אישום 5: שחר אלמליח – בית המשפט המחוזי זיכה את המערער מהעבירות שייחסו לו בגדרו של אישום זה (קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וגנבה בידי מושה) ביחס להלוואה שניתנה לו על-ידי אלמליח. בדומה לאמור ביחס לאישום 4, גם בגדרו של אישום זה הצבע בית המשפט המחוזי על כך שהכיספים הועברו למעערר כהלוואה, וכי אין כל ביסוס לטענה כי המערער עשה בהם שימוש בניגוד לשלהמה הם הועברו.

42. ביום 29.4.2013 נתן בית המשפט המחוזי החלטה שבגדירה הוא הצבע על כך שחרף התייחסותו בהכרעת הדין למשלו דוחות כוזבים על ידי המערער באישומים 9 ו-10 נשמטה מהכרעת הדין התייחסות מפורשת לכך שהמעערר הורשע בעבירת רישום כוזב במסמכי תאגיד במסגרת אותם איושומים. בית המשפט המחוזי עמד על כך שמלאכתו טרם הושלמה שלא ניתן גזר הדין, ועל כן הורה על הרשות המערער בעבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד במסגרת איושומים 9 ו-10 גם כן.

סיכום העבירות שבהן הורשע המערער בבית המשפט המחוזי

43. אם כן, בית המשפט המחוזי הרשע את המערער בפרשת ברוקרטוב בעבירות של קבלת דבר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפה לחוק העונשין (איושומים 6, 9, 10, 13, 15-16). בגדרו של אישום 17 הורשע המערער בעבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות; בעבירות של גנבה בידי מושה לפי סעיף 393(2) לחוק העונשין (איושומים 6, 7, 9, 10-12); ובUBEIROT של רישום כוזב במסמכי תאגיד לפי סעיף 423 לחוק העונשין (איושומים 6, 8-10 ו-13-17).

44. לצד זאת, בית המשפט המחוזי זיכה את המערער בפרשת ברוקרטוב מביצוען של מספר עבירות של קבלת דבר במרמה ושל גנבה בידי מושה. המערער אף זוכה מעבירה של זיווף וUMBIRAT שימוש במסמכים מזויפים וכן מעבירה של איושומים. בנוסף לכך, בית המשפט המחוזי דחה את בקשה של המדינה להרשע את המערער בעבירות של קבלת דבר במרמה וגנבה בידי מושה מכוח סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי בהתייחס לשני משקיעים נוספים בקרנות שעוניים

כל לא פורט בכתב האישום.

45. בכל הנוגע לפרשת ביברוקר, בית המשפט המחויז הרשע את המערער בעבירות של קבלת דבר במרמה בגיןות מחמיורות (אישומים 1-3), בעבירות של גנבה בידי מורה (אישומים 1-3) ובעבירות של רישום כוזב במסמכים תאגיד (אישומים 1-3). לצד זאת, המערער זוכה מהעבירות שייחסו לו במסגרת אישומים 4-5 וכן מעבירה קשירת הקשר לביצוע העבירות עם שובל, וזאת כיוון ששובל עצמו לא הושם בעבירה זו במסגרת הסדר הטיעון בעניינו, וממילא לא הורשע בה.

גזר דיןו של בית המשפט המחויז

46. בית המשפט המחויז גזר את דיןו של המערער נדרש בית המשפט המחויז לטענות הצדדים, לעדי אופי מטעמו של המערער, לעברו הפלילי (אשר כולל הרשעה אחת משנהת 2011 בשתי עבירות של איומים והטרדה באמצעות מתבן בזכות שבгинן הוטל עליו מסר על תנאי), לדבריו של המערער בפני בית המשפט ולעונש שהוושת על שובל לאחר שהורשע במסגרת הסדר הטיעון בעניינו.

47. בית המשפט המחויז קבע מתחם ענישה נפרד עבור כל אחת מהפרשות - ברוקרטוב וביברוקר. בהמשך לכך, השית בית המשפט המחויז על המערער עונש מסר בפועל בן חמישה שנים בגין פרשת ביברוקר ועונש מסר בפועל בן שש שנים בגין פרשת ברוקרטוב, כך שלוש וחצי שנים מעונש המסר בפרש ברוקרטוב ירצו בחופף לעונש המסר בפרש ביברוקר. במיללים אחרות, על המערער הוותק בסך הכל עונש מסר בפועל של שבע וחצי שנים בגיןו ימי מעצרו. עוד הוותק על המערער 18 חודשים מסר על תנאי (והתנאי הוא שלא יעבור תוך שלוש שנים מיום שחררו כל עבירה שיש בה יסוד של גנבה, מרמה, מרמה, רישום כוזב או זיווף); קנס בסך 50,000 שקל (או שירה חודשי מסר תמורהו); כן חויב המערער בפיצוי של ששה מקורבותן בשתי הפרשות בסך 258,000 שקל ובפיצוי שני שנות בין 10,000 ל-200,000 שקל עבור ארבעה קורבנות אחרים.

48. ביום 29.4.2013 נתן בית המשפט המחויז החלטה מתקנת נוספת, אשר עוסקת בפיצוי שבו חויב המערער במסגרת גזר דיןו. בית המשפט המחויז הצבע על כך שנשפטו מגזר הדין שמותיהם של ארבעה מקורבותתו של המערער, ועל כן - ובהתחשב בכך שבית המשפט "טרם קם מכיסאו" - הורה על תשלום של פיצוי גם לכל אחד מקורבות אלה.

טענות הצדדים בערעור

49. כאמור, הערעור מכוון כלפי הכרעת הדין וגזר הדין. להלן יפורטו תמצית טיעוני הצדדים בנוגע לכל אחת מן הפרשות ולעונש שהוושת על המערער.

טענות הנוגעות לפרשת ברוקרטוב

50. טענתו המרכזית של המערער בטענה להכרעת הדין בפרש ברוקרטוב נגעה להרשעתו הרוחנית בעבירות של גניבה בידי מורה ביחס ל-45 אחוזים מכיספי משקיעי קרכן-יגדור. טענה זו שוב אינה מענייננו, nochח התפתחויות נוספות שהלו בהליך ואשר יפורטו להלן.

51. טענה אחרת של המערער נוגעת להרשעתה הרוחנית בעבירות של רישום כזוב במסמכי תאגיד. המערער סבור שלא הוכח כי מתקיים בעניינו היסוד "כוונה לרמות" הנדרש בעבריה זו. לשיטתו של המערער, הוא פועל כדי "להרוויח זמן" ולהחזיר ללקוחות את כספם, ולא כדי לשלול אותם מהם.

52. טיעונו של המערער בתביעתו לעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמיות שבה הורשע באישום 6 מתמקדים בכך שלא התקיים קשר סיבתי בין הדוחות הכספיים שנשלחו לוoria לבין העברת הסכום בסך של 760,000 שקל מלורייא לumarur החל ממאי 2008. המערער מבטס טענה זו על אף שעיקרים של כספים אלה הועבר כהלוואה ולא לצורך השקעה (בית המשפט המחזוי קבע כי 500,000 שקל אכן נמסרו לumarur בגדיר הלואאה, ולגביה 200,000 שקל נוספים לא הכריע בחלוקת לגבי יعودם). לשיטתו של המערער, טענה זו מקבלת משנה חיזוק כשבוחנים את מערכת היחסים בין המערער לוoria עבור למשפט. לטענת המערער, מעדתו של לוoria עולה כי הוא האמין בumarur ובסיכוייו להשתקם ואף שמר עמו על קשר גם לאחר שהumarur דיווח לו על ההפסדים בקרנות. על בסיס דברים אלה, סבור המערער כי המדינה לא הרימה את הנטל להוכיח כי אלמלא הדוחות הכספיים שלוח המערער, לוaria לא היה מעביר את הכספיים לumarur בתור הלואאה. המערער טוען עוד כי לא ניתן להרשווע בעבירת הגניבה בידי מורה בגדיר אישום זה (ביחס לסכום של כ-900,000 שקל – סכום שלא הושקע בcrcן-יגדור). יצוין, כי כאמור לעיל, סכומים שהumarur לוoria לumarur והושקעו בcrcן-יגדורណו במסגרת הרשותה ה"רוחנית" בעבירה של גניבה בידי לוaria. מכל מקום, הוא מוסיף וטוען כי בית המשפט המחזוי שגה בקשר שumarur קיבל את סכומי הכספי הרלוונטיים לא הייתה סבירות אובייקטיבית בדבר השבת הכספיים. לשיטת המערער, במועד הרלוונטי לקבלת הכספיים – הן אלה שניתנו כהלוואה והן אלה שהועברו למטרות השקעה – הוא התכוון להשיבם לוoria והאמין שיש באפשרות לעשות כן.

53. בתביעתו לאישום 9, המערער טוען כי בית המשפט המחזוי שגה בכך שהרשווע אותו בשתי עבירות שונות בגין השימוש שעשה ב-45 אחוזים מהכספיים שהושקעו על-ידי ניגם חפר (להלן: חפר) בcrcן-יגדור – עבירה של קבלת דבר במרמה וUBEIRA של גניבה בידי מורה. המערער מצביע על אף שבאישומים אחרים שבהם הורשע בעבירת הגניבה בגין השימוש ב-45 אחוזים מכיספי המשקיעים בcrcן-יגדור, הוא לא הורשע בנוסך גם בעבירה של קבלת דבר במרמה של כספים אלה. לשיטתו של המערער, מדובר אףוא בכפיפות שמקורה בטיעות.

54. באשר לאישום 13, המערער טוען כי מצגי השווא של בסיסם הרשייע אותו בית המשפט המחזוי בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמיות לא הוזכרו בכתב האישום, ולכן אין היה מקום להרשווע בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמיות על בסיסם. לשיטתו, לא ניתן לו אפשרות סבירה להתגונן מפני טענות אלה במהלך המשפט. המערער טוען עוד כי ההרשעה האמורה שגיה גם לנוגם של דברים, בשם לב לכך שלא הוכח קשר-סיבתי בין המצאים לבין קבלת הסכמתו של רחמני להשקיע בcrcן.

55. באשר לאישום 15, המערער תוקף את קביעתו של בית המשפט כי יש להרשווע בעבירה של קבלת דבר

במרמה בנסיבות מחייבות בגין קבלתם של 100,000 שקל מיריב לצורר השקעה בקרן בחודש אפריל 2008 על בסיס הדו"חות הכוונים שנשלחו ליריב. לטענת המערער, כבר בראשית השקעתו של יריב בקרן סוכם כי הוא יעביר בהמשך 100,000 שקל נוספים להשקעה, ועל כן לא הוכח, כך נטען, קיומו של קשר-סיבתי בין המרמה לבין קבלת הכספי.

56. בהתייחס לaioshom 16, המערער טוען כי לא התקיים קשר-סיבתי בין המרמה שיוסה לו (משלוח דו"חות כזבים ליריב) לבין החלטתו של שלונו, חברו של לוקאץ', להשיקו 250,000 שקל מתוך ה-400,000 שהשיקו בקרן על בסיס דוחות אלה. טענה זו לא הייתה נכונה ל-150,000 השקלים הנוספים שהשיקו שלונו לאחר שנשלח אליו במישרין דו"ח כזב. במסגרת כך, המערער טוען כי שלונו כלל לא נחשף לדו"חות שנשלחו אל לוקאץ', וכי לכל היתר השקעתו התבוססה על-סמך דברים שלוקאץ' אמר לו בעלם-פה. בהסתמכו על דברים אלה, המערער סבור שלא ניתן להרשיעו בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחייבות (ביחס ל-250,000 שקל מתוך ה-400,000 שקל) שכן הוא עצמו לא יצר מצג שווה לפני שלונו.

57. גם באשר לaioshom הנוגעים להרשה לophobic בכספי בבתי ההשקעות ורדן וישראל (aioshom 10, 15 ו-16) המערער טוען כי לא מתקיים קשר-סיבתי בין מצגי השווה מטעמו לבין קבלת הרשה מהמשקיעים. זאת, משום לבן שבחאותה עת, לשיטת המערער, המשקיעים הרלוונטיים כבר היו מודיעים בכך שככל הכספי שהשיקו בקרנות הגידור הופסדו.

58. לבסוף, בהתייחס לaioshom 17, המערער תוקף את הרשותו בעבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחייבות בהסתמך על סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי. לשיטת המערער, לא ניתן לו הודהנות סבירה להטగות מפני הרשות בעבירה זו. גם לגופם של דברים, המערער סבור כי נפלו שגיאות במסקנות שהסיק בית המשפט המחויז מעודתו של ברנע. הוא טוען כי בית המשפט המחויז שגה כאשר טענו שהניסיונות לשכנע את ברנע להשיקו סכום נוסף הגיעו לפתחתו של תיק השקעות פרטי של ברנע שבו ניתן לערער "ניתן" "פי" כוח לophobic, ולא להשקעה שלו בקרן ש.מ.ר.

59. המערער טוען עוד כי בית המשפט המחויז שגה בכך שתיקן את הכרעת הדין בהחלטה מיום 29.4.2013 על דרך הוסף הרשות בעבירות של רישום כזב במסמכי תאגיד ביחס לaioshom 9 ו-10. לשיטתו של המערער, מלאכתו של בית המשפט כבר הושלמה באזורה עת לגבי הכרעת הדין ולכן לא היה מקום לתקן אותה, כאשר אין מדובר בפליטת קולמוס.

60. המדינה, מנגד, טוענת כי אין מקום להתערב בקביעותיו של בית המשפט המחויז בפרשא זו, הן באשר לקביעות "הרוחניות" הנוגעות למספר אישומים והן לגבי ההכרעה בכל אחד מן האישומים בנפרד.

61. לתחילת, המדינה סמוכה את ידיה גם על כלל קביעותיו המשפטיות של בית המשפט המחויז. עם זאת, כמפורט בהמשך, בסופו של דבר, המדינה אינה עומדת עוד על הרשותו של המערער בעבירה של גנבה בידי מורשה ביחס ל-45 אחוזים מכיספי השקעה בקרן בי-גיאור. באשר להרשותה בעבירה של רישום כזב במסמכי תאגיד, המדינה סבורה שאין ממש בטענותו של המערער כי לא מתקיים בעניינו היסוד של "הכוונה לרמות". לטענת המדינה, הוכח בבית המשפט המחויז כי המערער שלח דו"חות כזבים למשקיעים על מנת למנוע מהם למשוך את כספם, ובחלוקת מהמרקם הוא אף עשה כן כדי לעודד אותם להשיקו עוד מכיספם.

62. המערער טוען כי לא היה מקום להרשיעו כלל בעבירות במסגרת פרשת בিירוקר. במסגרת כך, המערער מתבסס על קביעותיו של בית המשפט המחויז שלפיהן אין לאמץ את אמירותיו של שובל בעדותו כי فعل כיוון שփחד מהמערער וכי השניים היו שותפים. המערער סבור כי לנוכח קביעות אלה היה על בית המשפט המחויז להסיק שהמערער לא נטל חלק פעיל בביצוע העבירות, וכי שובל ניסה להעליל עליו ולטפל עליו את האשמה.

63. המערער טוען עוד כי בית המשפט המחויז שגה בכך שדחה את טעنته כי לא היה מודע למשעי המרימה עקב התמכרותו לכדרים.

64. לבסוף, ולחלופיו, המערער טוען כי אפילו היה מקום להרשיע אותו בעבירות בגין פרשה זו, אין לראות בו מבצע בצוותא ביחס אליהן אלא מס' בלבד. המערער מצביע בהקשר זה על חלקו המשני בביצוע העבירות ביחס לשובל, ובמיוחד בכל הנוגע לעבירה של גנבה בידי מורשה שבה הורשוו השניים. לשיטתו של המערער, חלקו המשני בא לידי ביטוי באופן שבו שלושת המתלוננים באישומים 1-3 תיארו את חלקם של כל אחד מן הנאים בפרשה במסגרת עדויותיהם. המערער טוען עוד כי הוא לא נהנה מכיספי ההשקעה, אשר הועברו לחשבונות בשליטתו הבלעדית של שובל.

65. גם כאן, המדינה סומכת את ידיה על הכרעתו של בית המשפט המחויז בכל הנוגע לקביעותיו העובדיות, ובקשר זה אף על מלאו קביעותיו המשפטיות. לשיטתה של המדינה, עיקר טענותו של המערער בנוגע לפרשת בিירוקר הן טענות הנוגעות לממצאי עובדה ומהימנות. המדינה טוענת עוד כי גם דינה של הטענה המשפטית של המערער – בדבר היותו מס' ולא מבצע בצוותא – דינה להידחות. המדינה טוענת בהקשר זה כי אין להתבסס על עדויות המתלוננים לפיהן חלקו של המערער היה קטן בתנהלות העסק, בהתחשב בכך שלכתילה ניסו המערער ושובל למזער את חלקו של המערער בפני המשקיעים נוכח העובدة שכבר דבקו בו כתמים בשלב זה (לרകען של החקירה בתוכנית "שומר מסך"). המדינה טוענת כי בנגד לטענותו של המערער – הוא עשה שימוש בכיספי ההשקעות בפרשה זו, ובכלל זה העביר כספים לאמו.

טענות הנוגעות לגזר הדין

66. המערער טוען כי העונש שהושת עליו הוא מופלג בחומרתו. המערער מצביע על כך שבית המשפט המחויז לא נתן משקל לעובדה שהעבירות בפרשת ברוקרטוב לא נבעו ממרמה מתוכננת מראש אלא מהסתבכות עסיקית. המערער מתבסס על קביעותיו של בית המשפט המחויז עצמו לפיהן, בניגוד למא שנטען בכתב האישום, ברוקרטוב לא הוקמה חלק מזמן וניסיון לגנוב כספים, וכי משך מספר שנים זו הייתה חברה מצילה ומbossת. המערער טוען עוד כי בית המשפט המחויז לא יחס משקל למאציו להшиб כספים למשקיעים – מאatz שף קיבל ביטוי ממשי במקרה של חלק מהם.

67. המערער טוען עוד כי בית המשפט המחויז שגה כשלא הבחן בין שובל גם בכל הנוגע לעונש בפרשת

ביבורוק בשים לב להבדלים בין החקידים שמלאו בה. המערער סבור כי בית המשפט המחויז טעה גם בכך שלא נתן משקל לניסיות אישיות נוספת נוגעת לUDGEOT העבירות – היותו בעל משפחה ואב לשני ילדים; מצבם הרפואני הרעוע של הוריו; והמצב הנפשי הקשה שאלו נקלע בעקבות הפרשה והפסד כל כספו. לבסוף, המערער סבור כי בית המשפט המחויז הטיל עליו עונש החורג מדיניות הענישה במקרים דומים (בהפניה, בין היתר, לע"פ 06/1242 צור נ' מדינת ישראל (13.6.2007) (להלן: עניין צור)).

68. המערער תוקף אף את הטלת הकנס עליו ואת חיומו בפיצוי, וטען בהקשר זה שלכל הפחות יש לדוחות חיובים אלה עד לשחררו מן הכלא. בהמשך לכך, המערער טוען כי יש לבטל את רכיב המאסר בן עשרת החודשים שהוטל עליו חלף הকנס, אם לא ישלמו. עוד טוען המערער כי בית המשפט המחויז לא היה רשאי לפסוק פיצוי לארבעה קורבנות נוספים (סיגל מרכוביץ', ברק עינט, מנואל ליסטה ויוסי נשר) לאחר מתן גזר הדין, הינו לאחר שסימן את מלאכתו.

69. המדינה טוענת כי אין מקום להתערב בעונשו של המערער. היא מצביעה על כך שבית המשפט המחויז כבר התחשב במערער בצורה ניכרת בקובעו שחלק ממשמעותי מעונש המאסר שהוטל עליו ניתן בחופף ולא במצטבר. המדינה טוענת עוד כי יש להבחן בין פסקי הדין השונים מפנה המערער לבין עניינו במובן זה שבמקרה דין המערער הורשע בשתי פרשות מרמה, בעוד שבמקרים מהם מנסה המערער להיבנות דבר על פרשה אחת בלבד. לבסוף, המדינה טוענת כי אין מקום להתערב בקביעת הפיצוי שניתן לקורבנות, ولو מטעם הפשט כי המתلونים לא צורפו כמשבבים לערעור.

הדין שנערך בפניו והתפתחויות נוספות

70. בדיון שנערך בפניו התמקדו הצדדים הצדדים בעיקר בשאלת הרשות של גניבה בידי מורשה ביחס ל-45 האחוזים מהנכסים שהושקעו בקרן בי-גידור.

71. בתום הדיון ביקשו מן הצדדים לעדכן אותנו באשר לעמודותיהם, בהמשך להערות שעלו במהלך טיפוליהם. בתום המועד שקבענו לכך, ביום 15.9.2014, הודיעה המדינה כי היא אינה עומדת עוד על הרשותה הרוחנית של המערער בעבירות של גניבה בידי מורשה בפרשת ברוקרטוב בגין המספר 45 אחוז בכנים שהושקעו בקרן בי-גידור (כמפורט לעיל בפסקאות 24-25), וכי היא תסכים להמרtan של הרשות אלה בהרשעה בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמיורות. עם זאת, המדינה הודיעה כי עמדתה באשר לעונש שהוטל על המערער לא השתנתה בעיקרה, וכי לשיטתה יש להשאיר את גזר דין של בית המשפט המחויז על כנו, למעט הסכמתה כי יש מקום לקיצור מסויים של עונש המאסר חלף הকנס שהוטל על המערער.

דין והכרעה

דין בערעור על הכרעת הדין בפרשת ברוקרטוב

72. כפי שכבר ציון, המערער מiquid את עיקר טיעוני בערעור במסגרת פרשה זו בכך שלא התמלאו כל היסודות

הנדרשים לצורך הרשותו בעבירה של גנבה בידי מושפה באישומים הנוגעים ל-45 אחוזי מספי המשקיעים בקרן בגין גידור. אולם, הדיון בסוגיה זו מתইיתר נוכח הודעתה האמורה של המדינה. הودעה זו של המדינה מקובלת עליינו, בהתאם לכך המערער יושע בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמיות חילף הרשותו בעבירה של גנבה בידי מושפה. אשר על כן, נפנה לבחון את שאר טענותיו של המערער באשר להכרעת הדין בפרשת ברוקרטוב.

ההרשהה ה"רוחבית" בעבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד (אישומים 6, 8-10 ו-13-17)

73. המערער תוקף את הרשותו בעבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד בפרשת ברוקרטוב. על כן, חשוב להזכיר ולבחון את נוסחו של סעיף 423 לחוק העונשין המגן עבירה זו כדלקמן:

"מיסד, מנהל, חבר או פקיד של תאגיד, הרושם, או גורם לרישום, פרט כוזב במסמך של התאגיד, בכוונה לרמות, או נמנע מרשום בו פרט אשר היה עליו לרשותו, בכוונה לרמות, דינו - מאסר חמיש שנים; לעניין סעיף זה, וסעיפים 424 ו-425, 'תאגיד' - לרבות תאגיד העומד להיוסד".

74. בענייננו, אין מחלוקת כי המערער ביצע רישום כוזבים בדו"חות של חברת ברוקרטוב. טענותו של המערער מתמקדת אפוא בסוד הנפשי הנדרש לשם התגבותה העבירה דין – "כוונה לרמות". כאמור, הוא טוען כי מטרתו ביצוע הרישום הכווצי היה "להרוויח זמן" אך שבוסףו של דבר יתאפשר לו להחזיר לקוחותיו את כספי ההשכעה שלהם. אולם, העובדה שבستر לבו קיווה המערער שיכל להשיב למשקיעים את כספם אינה שוללת את הקביעה כי שעיה שבייע רישומים כוזבים בדו"חות החברה הוא פעל בכוונה לרמות את המשקיעים. במילים אחרות, טענתו זו של המערער נוגעת למשמעותו הנטען שלו, ולא לכוונה שלילותה את מעשי. אדרבה, הוכיח שהמעערער חשש שאם המשקיעים יתודעו להפסדים בקרים הם יבקשו למשוך את כספם או להורות על הפסקת המסחר בהשקעותיהם. בנסיבות אלה, לא ניתן לקבל את הטענה שבעת שביצע את הרישומים הכווצים לא התגבשה אצל המערער כוונה לרמות את המשקיעים (ראו והשוו: ע"פ 839/78 מדינת ישראל נ' אבני, פ"ד לג(3) 821-830 (1979); ע"פ 37/07 פרג נ' מדינת ישראל, בפסקה 60 לפסק דיןו של השופט א' א' לוי בפסקה 5 לפסק דיןה של השופטת (כתוארה אז) מ' נאור וכן בפסקה 5 לפסק דיןה של השופטת א' חיוט (10.3.2008)).

75. אשר על כן, אני סבורה שיש להשאיר את הרשהה ה"רוחנית" של המערער בעבירות של רישום כוזב במסמכי תאגיד על כנה.

שאלות נוספת: הקשר הסיבתי והרשהה על סמך עובדות שלא בכללו בכתב האישום

76. מעיון בטענותיו הפרטניות של המערער ביחס לאישומים השונים בפרשת ברוקרטוב עולה כי הן נסובות, רובן ככלן, על הרשותו בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמיות. באופן יותר ספציפי, שבות וועלות שתי סוגיות הנוגעות להרשותו בעבירה זו: הראונה – שאלת הקשר הסיבתי שבין מצג השווא לבין קבלת הדבר במרמה; השניה – שאלת הרשותו של המערער על בסיס מצג שווא שלא נתענו בכתב האישום מכוח סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי. לנוכח המקום המרכזי של סוגיות אלה בטענות המערער, עומד תחילת על העקרונות הכלליים שחלים על הדיון בהן.

הקשר הסיבתי בעבירה של קבלת דבר במרמה

77. העבירה של קבלת דבר במרמה קבועה בסעיף 415 לחוק העונשין כדלקמן:

"המקבל דבר במרמה, דין – מאסר שלוש שנים, ואם נעבירה העבירה בנסיבות חמימות, דין – מאסר חמיש שנים".

על אף יש להוסיף, כי היסודות "דבר" ו"מרמה" מוגדרים בסעיף 414 לחוק העונשין (ביחס לסימן ו' לחוק זה כולם) כדלקמן:

"דבר" - מקרה עין, מיטלטלי, זכות וטובות הנאה;

'מרמה' – טענת עובדה בעניין שב עבר, בהויה או בעtid, הנטענת בכתב, בעל פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת; ו'רמת' – להביא אדם במרמה לידי מעשה או מחדל".

78. העבירה של קבלת דבר במרמה נחשבת לעבירה תוכאתית, כאשר הרכב התוכאתית בה הוא "קבלת" של הדבר. כמו כן, נדרש קיומו של קשר-סיבתי בין מצג השווה לבין קבלת הדבר (ראו: ע"פ 3517/2013 שמשון נ' מדינת ישראל, פסקה 32 (6.3.2013), והאסמכתאות שם). בפסקה נקבע בעבר כי די בכך שהטענה המטענה תהיה "הגורם, או אחד הגורמים" שהביאו לקבלתו של הדבר כדי לקיים קשר-סיבתי כאמור (ראו: ע"פ 60/230 דובלרו נ' הייעוץ המשפטי לממשלה, פ"ד טז 686, 688, 690, 693, 697, 762, 774 (1978); ע"פ 281/82 ابو חצירא נ' מדינת ישראל, פ"ד ל"ז (3) 673 (1983)). עוד נקבע, כי גם כאשר קיימת שרש צורן בכך שהמרמה תשמש כ"סיבה היילה לקבלתו של הדבר" (ראו: ע"פ 555/77 רבי נ' מדינת ישראל, פ"ד ל"ב(2) 762, 774 (1978); ע"פ 281/82 ابو חצירא נ' מדינת ישראל, פ"ד ל"ז (3) 690 (1983)).

עוד נקבע, כי גם כאשר קיימת שרש צורן בכך שהטענה תפקיד ניכר בהערכת המצב של המרומה (ראו: עניין צור, בפסקה הבלתי שהוביל לקבלת ה"דבר", די בכך שהיא להם תפקיד ניכר בהערכת המצב של המרומה (ראו: עניין צור, בפסקה 37). ציון, כי גם בהקשרים אחרים במשפט לא נדרש כי הגורם שלו מיויחסת אחריות על בסיס של קשר סיבתי יהיה הגורם היחיד לתוצאה המזיקה, להבדיל מגורם בלעדי אין. כך למשל, בהקשרה של עבירות ההריגה הובהר כי התנהגותו של הנאשם אינה חייבות להיות הסיבה היחידה והთכופה להתרחשות המוות, אולם עליה להיות בעלת תרומה הכרחית להתרחשות התקטלנית כפי שאירעה" (ראו ע"פ 9723/03 מדינת ישראל נ' בלזר, פ"ד נת(2) 408, 415 (2004)). הדברים יפים ביותר שעת בהקשרה של עבירות המרמה, המתמקדת בהשפעתו של הנאשם במרמה על הקורבן (ראו: מרדכי קרמניצר המרמה הפלילית 147-143 (2009)).

79. מן המקובץ עולה אפוא כי בבחינת קיומו של הקשר הסיבתי בגדירה של העבירה לא נדרש שמצג השווה יהיה הסיבה היחידה שהובילה לקבלת הדבר, אלא די בכך שהיא גורם בעלי השפעה ממשית לכך. לשם קביעת האם מתקיים קשר-סיבתי כאמור בית המשפט מביא בחשבון גם את עדותו של המרומה, הגם שכבר נפסק כי "קיומו של קשר-סיבתי אינו טעון הוכחה בעדות מילולית דוקא, אלא עשוי הוא להשמע גם מנסיבות המוכחות במשפט" (ע"פ 2463/90 מג'רא נ' מדינת ישראל (10.10.1991) (להלן: עניין מג'רא)).

80. ישום עקרונות אלה על עניינו מעלה כי אין יסוד לטענותו של המערער בדבר היעדרו של קשר-סיבתי
 עמוד 17

באישורם שבهم הורשע בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות חמירות, כמפורט להלן.

81. באשר לאיום 6 (شنנסב על ההतנהלות מול המשפט המחויז לוריא) בית המשפט המחויז היה ער לכך שחלק ניכר מהכספיים שלגביהם נקבע כי התקבלו במרמה על-ידי המערער נתנו כהלוואה. עם זאת, הוא סבר שאין בכך כדי לשנות מן המשקנה שלוריא לא היה מעביר כספים אלה אם היה מודיע באשר למצבן האמתי של השקעותיו בקרנות באזותה עת. בית המשפט המחויז התבפס על עדותו של לוריא, שהייתה מהימנה בעינו, לפיה "את כל הכספיים האלה שאני העברתי זה לפי הדוחות האלה בלבד" (פסקה 121 להכרעת הדין של בית המשפט המחויז). בית המשפט המחויז הביא בחשבון במסגרת קביעה זו את מכלול הנסיבות שנפרשו לפני, ובינהן את העובדה כי עבר להעברת הסכומים האמורים רשותה השקעתו של לוריא בקרן בגין הפסדים בסך 400,000 שקל. לא מצאתי מקום להתערב בקביעה זו.

82. גם באשר לאיום 13 (בעניינו של המשפט רחמני) אין מקום להתערב בקביעתו של בית המשפט המחויז בדבר קיומו של קשר-סיבתי בין המצאים הרלוונטיים לבין ההשקעה בקרן. קביעה זו מבוססת אף היא על מצאי מהימנות של בית המשפט המחויז – לאחר זהה התרשם באופן ישיר מעדויותיהם של המערער ושל רחמני. המערער לא הציג טעמים טובים להתערב במצבים אלה, ועל כן הרשעתו בעבירה בשל קבלת דבר במרמה בנסיבות חמירות באישום זה נותרת על כנה.

83. הוא הדין גם באשר לאיום 15 (בעניינם של המשפטים יצחק ויריב לוקאץ') – לא זו בלבד שבית המשפט המחויז הסתמך בקביעתו על עדותו המפורשת של יריב שלפיה לא היה מעביר את הכספי באפריל 2008 אילו ידע שקיימים הפסדים בקרן, אלא גם שהוא אף נדרש בהרחבה לחשבות שיחס יריב, עוד קודם לכן ביצע את ההשקעה הראשונית, אך שלא כל כספי ההשקעות שלו היו נתונים בסיכון. גם בכך נמצא למסקנה שאילו היה יודע יריב על הפסדים בהשכעותיו – לא היה מעביר כספים נוספים לumarur. ואכן, גם אם אכן תכנן יריב בראשית הדברים להוציא להשקעתו בעתיד 100,000 שקל נוספים, הרי שזמן קצר עבר להשקעתם של אותם 100,000 שקל היו הדוחות הכוונים שיקול מרכזי בהחלטתו לעשות כן.

84. באשר לאיום 16 (בעניינו של המשפט שלילוני) ניתן לקבוע כי דין טענתו של המערער בעניין היעדרו של קשר-סיבתי להידחות, אף מבלי להידרש לשאלת ההסתמוכות של שלילוני על הדוחות שנשלחו לוקאץ'. פסק דין של בית המשפט המחויז עולה – והumarur אינו חולק על כך – כי עבר להשקעתו של שלילוני בקרן ערכו שלילוני, לוקאץ' והumarur פגשה מושלת בביטו של שלילוני, שבה הציג המערער בפניו של שלילוני את קרן אי.אס. בפגישה זו העלה שלילוני תהיות באשר לסיכוי הפסד בקרן, ונענה על-ידי המערער כי הקרן מרוויחה מדי חדש. זאת, על אף שבאותו מועד שיקפה היתרה בקרן אי.אס הפסד של כ-85 אחוז מסך השקעתה הכלולות של משפחת לוקאץ'. בנסיבות אלה, ובהתחשב בכך שלוקאץ' עצמו סבר כי השקעותיו זכות לתשואה (על סמך הדוחות הכוונים שסופקו לו) לשילוני לא נותר אלא להסתמך על דבריו של המערער בעניין זה. בנסיבות אלה ברור כי אין מקום לקבל את טענתו של המערער כי הוא עצמו לא יצר מגש שווה כלפי שלילוני.

85. לבסוף, שוכנעתי שהתקיים קשר-סיבתי בין מצאי השווא שביצע המערער לבין קבלתה של הרשות לophobic בסקרים בביטחון השקעות שונים (שנדונה באישומים 10, 15 ו-16). תחילה, צוין כי אין ממש בעונת המערער לפיה "אין חולק שהמתלוננים נתנו הרשות זו לאחר שנמסר להם על-ידי המערער כי הפסד את כספי ההשקעה בקרנות הגידור". מהחלוקת הרלוונטיים בהכרעת הדין הנוגעים לאיושים 15 ו-16 עולה דווקא התמונה ההפוכה – בית המשפט המחויז

קבוע בפירוש כי המשפטים לocket' ושיילוני (בהתאמה) לא ידעו באותה עת שהש��עותיהם בקרנות ירדו לטמיון. אכן, בשונה מהם, המשפט עינית ידע שכספו הופסד עובר לנינת הרשותה למערער לשchor בבית הש��עות. אולם, הוא הסתר על מצגי שווה אחרים מטעם המערער הנוגעים לעיתוי ולנסיבות שבהם הופסדו הכספיים (כך למשל, אמר המערער לעינת בספטמבר 2008, לאחר שכספי השקעה הופסדו כבר בחודשים מרץ ואפריל 2008, כי "בבאת אחת נמחק כל הכספי"). על כן, אין מקום לקבל את טענותו של המערער גם בעניין זה.

הרשעת המערער מכוח סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי

86. המערער טוען, כפי שכבר צוין, כי אם לא ניתנה לו הזדמנות סבירה להתגונן מפני הרשותו בעבירות של קבלת דבר במרמה בניסיבות מחמירות שייחס לו באישומים אלה (אחת בכל אחד מהם), בשים לב לכך שהעובדות אשר על בסיסן הורשע לא נכללו בכתב האישום. טענה זו יש לבחון בהתאם לעקרונות שנקבעו בפסקיקה באשר ליישומו של סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי החל על סוגיה זו.

87. סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי קובע כדלקמן:

"בֵּית הַמִּשְׁפָּט רְשָׁאֵי הַרְשִׁיעָה נָאָשֶׁם בַּעֲבִירָה שָׁאָשְׁמָתוֹ בָּה נִתְגָּלָתָה מִן הַעֲוֹבָדָות שְׁהַוְכוּוּ לִפְנֵי, אֶפְּאָם עֲוֹבָדָות אלה לֹא נִתְعַנְּנוּ בְּכַתְבֵּן האישום, וּבָלְבָד שְׁנִיתְגַּנְנֵה לְנָאָשֶׁם הַזְּדֻמָּנוֹת סְבִירָה לְהַתְגּוֹן; אֶולְمָ לֹא יוֹטֵל עַלְיוֹ בְּשֶׁל כָּךְ עֲוֹנֶשׁ חֲמוּר מִזֶּה שָׁאָפָּשָׂר הִיָּה לְהַטִּיל עַלְיוֹ אַיִלּוֹ הַוְכוֹדָהָוּ כַּפִּי שְׁנִתְעַנְּנוּ בְּכַתְבֵּן האישום".

88. אם כן, סעיף 184 מקנה סמכות לבֵּית הַמִּשְׁפָּט לְרְשִׁיעָה עַל-בִּסְיס עֲוֹבָדָות שְׁלָא נִתְעַנְּנוּ בְּכַתְבֵּן האישום שהוגש נגדו, ובלביד שnitגננה לו הַזְּדֻמָּנוֹת סְבִירָה לְהַתְגּוֹן. העיקרון של "הַזְּדֻמָּנוֹת סְבִירָה לְהַתְגּוֹן" פורש בפסקיקה כמחייב عمידה בבחן כפוי: מבחן טכני-פרוצדורלי, היינו האם ניתנה לנאשם הַזְּדֻמָּנוֹת ממשית לחקור עדים ולהביא ראיות, ומבחן מהותי, היינו האם ניתנה לנאשם הַזְּדֻמָּנוֹת לגבע ולהציג קו הגנה ביחס לעבירה (ראו: ע"פ 63/79 עוזר נ' מדינית ישראל, פ"ד ל(3) 606, 615 (1979); ע"פ 05/8168 פלינק נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (31.5.2007) וההפקיות שם).

89. כן נקבע בפסקיקה כי عمידה בדרישה של "הַזְּדֻמָּנוֹת סְבִירָה לְהַתְגּוֹן" אינה חייבת להتبטה באזהרה מפורשת של הנאשם במהלך הדיון (ראו: ע"פ 545/88 בן-עזרא נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(2) 316, 323 (1989)). עם זאת, נקבע כי מקום שבו לא קיימת זיקה עניינית הדוקה בין התשתית הנטענת באישום לבין זו ששימשה יסוד להרשעה מתחזק הצורך באזהרה מפורשת בדבר הצורך להרחיב את מסגרת הגנתו של המערער (שם. כן ראו: עניין מגירא).

90. על סמך עקרונות אלה, הגיעתי לכל מסקנה שאין מקום לקבל את טענות המערער על סמך סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי.

91. מעיון בנוסחו של אישום 13 עולה שאכן אין בו התייחסות לסוגיות הש��עות האישית של המערער בקשר ולמספר המשפטים בה. עם זאת, אין חולק על כך שכותב האישום מייחס למערער עבירה של קבלת דבר במרמה בניסיבות

מחמירות על בסיס מצגי שווה, וכי המציגים שעלו בסיסם הורשע המערער נדונו במהלך המשפט. התרשםתי כי לערער ניתנה הזדמנות סבירה להתמודד עמו, הן בהיבט הטכני-פרוצדורלי והן בהיבט המהותי. המערער נדרש לשאלת המציגים בדבר השקעתו האישית בקרן ובאשר למספר המשקיעים בה בחיקירתו הראשית, וזאת בהתאם השקעה האישית אף התעורר במסגרת חקירתו הנגדית של רחמניו על-ידי בא-כוכו של המערער. כמו כן, המדינה תהייחס לכך בסיכוןיה. גם מבחינה מהותית עולה כי לערער ניתנה הזדמנות לגבש קוו הגנה ביחס לטענות אלה, וכן אף עשה, אלא שקו הגנה זה לא התקבל על-ידי בית המשפט המוחז.

92. אף דין טענותיו של המערער בנוגע לאיושם 17 להידחות. טענותו כי לא ניתנה לו הזדמנות להתגונן בעניין זה נתענהavelma. עיון בהכרעת דיןו של בית המשפט המוחז מעלה שלטענה זו אין בסיס. במישור הטכני-פרוצדורלי, הרי שבrne נחקר בעניין בחיקירתו הנגדית על-ידי בא-כוכו המערער; במישור המהותי, המערער אף ניסה להעלות מזה חלופית (הן במשפט עצמו והן בערעור לפניו) לפיה האפשרות להשקעה נוספת נסבה על קרן השקעות פרטית ולא על הקרן שלגבייה בשלחו דו"חות כזובים לב锟ן. מזה זו נחתה כאמור על-ידי בית המשפט המוחז, ולא שוכנעתי כי נפל פגם בכך. על כן, יש להוثير על כנה גם את הרשותו של המערער בעבירה של ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות במסגרת איושם 17.

הרשעתו של המערער בעבירות נוספות

93. בגדרו של איושם 6 הורשע כאמור המערער לא רק בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחmirות, אלא גם בעבירה של גנבה בידי מורה ביחס לסכומי כסף נוספים שהעביר לוoria, כספים שלא הושקעו בקרן בגין. הערעור נسب גם על כן. כפי שכבר ציינו, עיקר טענותיו של המערער ביחס לכיספים אלה נוגע לכך שברובם מדובר בסכמי הלוואה, ועל כן, לשיטתנו, אין הצדקה להרשיעו בעבירת הגנבה.

94. בעיקרו של דבר, טענות נוספות של המערער ביחס לאיושם 6 אינן מועילות לו. בית המשפט המוחז קבע באופן מפורש כי לפחות חלק מן הכספיים הנוספים הועברו על-ידי לורייא לצורך השקעה בקרן הגידור (שלא במתכונת של הלוואה). בית המשפט המוחז קבע כי סכום של 140,000 שקל הועבר על-ידי לורייא לערער בפברואר 2008 לשם השקעה בקרן אי.אס ובקרן בגין. עיקרו של המערער כי סכום של 90,000 שקל מתוך סכום זה הועברו כהלוואה נחתה על-ידי בית המשפט המוחז, קביעה שאין מקום להתערב בה. בית המשפט המוחז אף קבע כי סכום של 60,000 שקל הועבר לערער על-ידי לורייא בחודש ספטמבר 2008 גם כן לשם השקעה בקרן הגידור. בית המשפט המוחז הצבע על כך שסכום אלה כולל לא הושקעו בקרן, אלא מצאו את דרכם לחשבון הבנק הפרטי של המערער ולשימושו האישי (פסקאות 137-138 ו-147-148 להכרעת דין של בית המשפט המוחז). המערער ניסה לטעות שעבודות אלה בכך שדיוחו לורייא שכל הכספיים שזה העביר לו הושקעו והופסדו בשוק ההון. בנסיבות אלה, אני סבורת שיש להוثير את הרשותו של המערער בעבירה של גנבה בידי מורה בגדיר איושם 6 על כנה, אם כי תוך הגבלתה רק חלק מהכספיים שהעביר לורייא לערער (בסך של 200,000 שקל), וזאת מחמת הספק.

95. נותרה עוד טענותו של המערער בנוגע לאיושם 9. מלכתחילה טען המערער כי לא היה מקום להרשיעו בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחmirות לצד עבירה של גנבה בידי מורה ביחס ל-45 אחוזים מכספי השקעתו של חפר בקרן בגין. בנסיבות העניין, ולנוחה ההודעה שמסרה המדינה לאחר הדיון במעמד הצדדים (הינו להסכם העקרוני להמיר את הרשותה בעבירה של גנבה בידי מורה בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחmirות ביחס

ל-45 אחוזים מכיספי ההשקעה בקרן (ב-גידור) מילא יש מקום להרשותה רק בעבירה אחת של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בגין המעשים המוחסמים לו באישום זה.

דין בערעור על הכרעת הדין בפרשת בি-ברוקר

96. בנויגוד לפרשת ברוקרטוב, שבה נسب הערעור גם על הרשות באישומים ספציפיים, בהתייחס לפרשת בি-ברוקר תוקף המערער את הרשותו בכל האישומים מכלול – ובתווך כך גם בכל הנוגע לכך שפועל כמצע בצוותא. טענותיו של המערער מתמקדות בחלוקת המשני בביטוים של המעשים המפורטים באישומים.

97. דין של טענות אלה להידחות. בעיקרו, טענות אלה נוגעות למצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על-ידי הערוכה הדינית, אשר בהן, כאמור, ערכתה הערעור מתערבת אף במקרים חריגים (ראו למשל: ע"פ 2796/03 ביבס נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (5.7.2004) והאסמכתאות שם). עיון בהכרעת דין של בית המשפט המוחזוי ביחס לפרשת בি-ברוקר מעלה כי אין מקום להטענות מסוג זה. בית המשפט המוחזוי בוחן את העדויות השונות לאורכן, לרוחבן ולעומקן, ובכלל זה את הגרסאות שמסר המערער במשפטה ואת עדותו בבית המשפט. התרשםתי כי לא נפל כל פגם בבדיקה זו ובמסקנות שליהן הגיעו בית המשפט המוחזוי. כך באשר לקביעותיו של בית המשפט המוחזוי בעניין השפעתם של כדורי הפירוקוט על המערער (עניין המצוי בלב סמכותו של בית המשפט המוחזוי כערוכה דיןונית) וכן גם בעניין מסקנותיו של בית המשפט המוחזוי מכלול העדויות אשר לתקוף שהמערער בפרשנה והקשר שלו לשימוש שנעשה בכיספי המשקיעים. למעשה, דזוקא העובדה שבית המשפט המוחזוי נמנע מלהסתמך על דבריו של שובל בעניין תפוקדו של המערער בפרשנה, בקובעו כי עדותו של שובל "مبולבלת, בעלת סתיות פנימיות ומגמתית" (פסקה 446 להכרעת דין של בית המשפט המוחזוי), מלבדת כי בית המשפט המוחזוי בוחן בקפידה את הראיות המרשימות נגד המערער ולא מיהר להסיק מהן על אשמתו.

98. טענה מרכזית נוספת של המערער הייתה, כי לכל היותר יש לראות בו מי שמשיע לשובל, ולא מי שפועל כמצע בצוותא של העבירות שביצע.

99. הבדיקה בין מצע בצוותא לבין מסיע אינה תמיד פשוטה. עם זאת, בנסיבות העניין לא מתעורר קושי אמיתי, לקבוע כי יש לראות במערער מי שביצע בצוותא את המעשים עם שובל במסגרת פרשת בি-ברוקר. מבחינה רעיונית, "מצע בצוותא" הומשך כמו שהוא "אדון לפועלות העבריינית" ומהוות "איש פנים" ביחס לביצועה (ראו: ע"פ 95/2796/95 פלונים נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(3) 388 (1997) (להלן: עניין פלונים). בפסקתו של בית משפט זה, כמו גם בספרות המשפטית, הוצעו מספר מבחני אשר מסיעים לבחון האם אכן היה "בעגל הפנימי" של מבצעי העבירה או שמא תרומתו לביצוע העבירה עולה כדי סייע בלבד. אלה כוללים את "מבחן השליטה הפונקציונלית", "המבחן האובייקטיבי", "מבחן התכנון המוקדם" ו"המבחן המשולב" (ראו: ע"פ 10153/07 קייסי נ' מדינת ישראל, פסקה 43 (30.7.2012) (להלן: עניין קייסי); יורם רבין, יניב ואקי דיני עונשין 648-640 (מהדורה שלישי, 2014) (להלן: רבין וואקי)). בית משפט זה עשה שימוש ב מבחנים השונים, תוך התייחסות לאפקט המציגר של הפעלתם. מבחינה עיונית טהורה עשוי להתגלות בין המבחנים השונים מתח (עניין קייסי, בפסקה 43). עם זאת, יש שהפעלתם של המבחנים אינה מותירה ספק באשר לסיווג תפוקדו של הנאשם בביטוי העבירה, וכך הוא כאמור המקורה לפניינו.

100. בנסיבות העניין, לא נדרש, כאמור, דין מפורט ב מבחנים שפורטו לעיל. בעניינו, מכלול הראיות עולה בבירור חלק פעיל במצב השווא, שהה דוחות כוברים לUDGE ששל העבירות בסוגרת פרשת ביבורוק. בכל הנוגע למשורר העובדתי, הוא נטל המערער היה אפוא חלק מהמ审核 הפנימי בביטויו של העבירות, ולא ניתן להגדיר את מכלול פעולותיו בפרשא זו כ"אמצעי עזר" בלבד (כפי שנקבע באופן ברור בפסקה 492 להכרעת דין של בית המשפט המחוזי).

101. גם בכל הנוגע למשורר הנפשי, הראיות מצביעות על כך שהמעערער היה מודיע באשר לפעולות שנעשו בחברת ביבורוק ושותף פעיל לקבלת החלטות בה. חרף ניסיונותיו להציג עצמו כמו שחקן מלא אחר הנחיותיו של שובל ואף פעולה תחת איומיו, נקבע כי המערער שיתף פעולה עם שובל לאורך כל הדרך. על כן, צדק בית המשפט המחוזי בכך שסיג את המערער בנסיבות העניין מבצע בצוותא (ראו עוד: ע"פ 8573/96 מרקדו נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(5) 481, 550 (1997); ע"פ 2333/07 תענך נ' מדינת ישראל, פסקאות 136-120 (12.7.2010)).

102. מן הראו להוסיף כי גם אם היה ממש בטעותו של המערער כי שובל היה הגורם הדומיננטי מבין השניים בrama ובוונאה של המשקיעים, עדין לא היה בכך כדי לשலול את הגדרתו מבצע בצוותא. בית משפט זה כבר קבע כי במסגרת הביצוע בצוותא תיכון "חלוקת עבודה" בין העברינים כך שחלקם של אחד בbijoux העבירות גדול מן الآخر (ראו למשל: ע"פ 1639/98 דהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(4) 501, 518 (2001); ע"פ 3390/98 רוש נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(5) 871, 877 (1999)). המערער הדגיש כי לא נכח בחלוקת מן הפגישות שקיים שובל עם המתلونנים בפרשה עובר להעברת הכספי על-ידם, וביקש להתבסס על עובדה זו. אולם, כבר נקבע כי הימצאותו של המבצע במקום העבירה אינה תנאי הכרחי לביצוע בצוותא (ראו למשל: דנ"פ 1294/96 משולם נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(5) 1, 32-29 (1998); רבין וואקי, בעמ' 647-646 (1998)). עקרונות אלה הותוו אף כאשר עמד נגד עינוי של בית המשפט ביצוען של עבירות הכרוכות בפעולות פיזית, ודומה שמקל וחומר הם יפים גם ביחס לביצוען של עבירות כלכליות.

התיקונים בהכרעת הדין ובגזר הדין והמסגרת הנורמטיבית לדין בהם

103. המערער תוקף גם את החלטותיו של בית המשפט המחוזי מיום 29.4.2013 - החלטה אחת שתיקנה את הכרעת הדין, זמן קצר לפני מתן גזר הדין (בדמות הוספת הרשות מפורשת בעבירות של רישום כזוב במסמכיו תאגיד באישומים 9 ו-10) והחלטה נוספת שתיקנה את גזר הדין, זמן קצר לאחר נתינתו (בדמות הוספת פיצוי לארבעה קורבנות נוספים שמוטיהם לא הוזכרו בגזר הדין).

104. בכלל, ההסדר החוקי בנושא של תיקון טעויות בפסק דין והחלטה מעוגן בסעיף 81 לחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט). על-פי הוראה זו, בית המשפט רשאי לתקן טעות בפסק דין או בהחלטה אחרת שנתן תוך 21 יום. המונח "טעות" לעניין סעיף זה מוגדר בסעיף 81(א) כ"טעות לשון, טעות בחישוב, פליטת קולמוס, השמטה מקנית, הוספת דבר באקראי וכיוצא באלה". השאלה העומדת בפניינו היא כיצד יש לפרש סעיף זה, וביעיר באיזה אופן הוא חל על תיקונה של הכרעת דין בשלב של "בין הצדדים" – לאחר שניתנה הכרעת הדין אך טרם ניתן גזר דין. עיקרו של דבר, השאלה היא האם בשלב זה יש לראות בהכרעת הדין משום החלטה מעוגנת שלם סעיף 81 לחוק בתי המשפט, על כל כללי ודקוני, או שמא יש לראות בכך "מצב מיוחד" שבו בית המשפט טרם קם מכוסאו, ולכן בבית המשפט נתון שיקול דעת רחב יותר ביחס לתיקון, הגם שהוא מצוי כਮובן להפעיל שיקול דעתו בעניין בזיהירות רבה.

105. בהחלטה שהתייחסה לתיקונה של הכרעת הדין עמדתו של בית המשפט הייתה שטרם סיימ את מלאכת כתיבתו של פסק הדין, ומכאן שסעיף 81 לחוק בגין המשפט כלל אינו חל במקורה זה. לשיטתו של בית המשפט המחויז, הוא היה רשאי לתקן את הכרעת הדין על דרך של הוספה הרשעה בעבורות של רישום כוזב מבליל להיות כבול לסייעים הקבועים בסעיף 81, ובכלל זה לכך שחלפו 21 ימים ממועד מתן הכרעת הדין.

106. כפי שצווין, המערער תוקף קביעה זו של בית המשפט המחויז. הוא סבור שבית המשפט המחויז כלל לא היה מוסמך לתקן את הטעויות שנפלו בהכרעת הדין, וכי תיקון מסווג זה יכול להיעשות בשלב הערעור בלבד. נשאלת אפוא השאלה: האם אכן, כפי שטען המערער, תיקונה של הכרעת דין בהליך פלילי יכול להתבצע רק בתנאים שמצויב סעיף 81 לחוק בגין המשפט או שהוא חלקם על תיקון צזה עקרונות נוספים, הנובעים מן המועד המיחד של הכרעת הדין המרשעה כחלק מפסק דין המוגמר?

107. לאחר שנתיי דעתני לשאלת זו, שטרם זכטה להתייחסות של ממש בפסקתו של בית משפט זה, דעתי היא כדעתו של בית המשפט המחויז, הינו שתיקונה של הכרעת דין מרשיעה במשפט פלילי אינו נשלט אף על-ידי סעיף 81 לחוק בגין המשפט. פסק דין מרשים שניתן בהליך פלילי מושלם רק בהינתן גזר הדין (כפי שמורה סעיף 195 לחוק סדר הדין הפלילי). עיקרון זה בא לידי ביטוי, בין היתר, בכך שלא ניתן להגיש ערעור על קביעותיו של בית המשפט בהכרעת הדין אלא לאחר מתן גזר הדין (ראו למשל: רע"פ 8238/05 אלשיך נ' מדינת ישראל (28.2.2006)) וכן בכך שבית המשפט רשמי, אמן בסביבות חריגות בלבד, להידרש לראיות נוספות שהוגשו על-ידי בעל דין בשלב שבין הכרעת הדין לבין מתן גזר הדין (ראו: רע"פ 5874/00 זרובסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(4) 249, 254 (2001)). בהמשך לכך, הוכחה האפשרות המקלה באופן יחסית – אף שגם היא מוגבלת – העומדת לרשותו של הנאשם בו מהודאותה בתקופה זו, וזאת בהשוואה לחזירה מהודאה לאחר מתן גזר דין, שתואר רק במקרים חריגים ונדיירים (ראו: רע"פ 6349/11 שניידר (נשימבו) נ' מדינת ישראל, פסקאות 3-6 לחווות דעתנו (10.6.2013)). על כן, מקובלת עלי העמדה העקרונית לפיה בגין המשפט מוסמך לתקן טעות שנפלה בהכרעת דין, כל עוד לא ניתן גזר דין. אסביר בקצרה את עמדתי.

108. הכרעת הדין כפי שמעיד עליה שמה, היא הרת גורל – לנאים, לקורבן העבירה ואף לחברה כולה. ברוי כי על בית המשפט לעשות את כל המאמצים הנדרשים על מנת שהכרעת דין תשוען כאשר היא נקייה מטעויות. כך גם נדרש עורך הדין, כ"קציני בית המשפט" להימנע מלhattotot חיללה את בית המשפט או להציג בפניו נתונים חלקיים או מוטעים. יחד עם זאת, דרכו של עולם היא שלמרבה הצער, וחurf המאמצים למונען ולמזערן – טויות קורות. השאלה, אם כן, אינה האם נופלות טויות בהחלטות שיפוטיות, אלא מי ראוי שיתיקן: הערכתה שנטנה את ההחלטה או רק ערכאת הערעור.

109. בעיקרו של דבר, הגישה המקובלת בפסקה כיום גורסת כי לאחר שבית המשפט "קם מכסאו" הוא מוסמך, על-פי סעיף 81(א) לחוק בגין המשפט, לתקן רק טויות בעלות אופי טכני (ראו למשל: רע"פ 10853/06 מדינת ישראל נ' גנאים, פסקה ה(11) (5.2.2007); רע"א 9085/00 שטרית נ' אחים שרבת חברה לבניין בע"מ, פ"ד נז(5) 462, 475-476 (2003); רע"א 9078/08 פינקלשטיין נ' טיב בית חרושת לנקיון ובשר מעושן – שותפות מוגבלת (10.4.2009)). לצד זאת, מוסמך בגין המשפט לתקן החלטה או פסק דין בכלל עת, ובכלל זאת גם תיקון מהותי, ובלבך שהדבר נעשה בהסכמה בעלי הדין (סעיף 81(ב) לחוק בגין המשפט).

110. אולם, ככלים אלה חלים, כאמור, רק כאשר בית המשפט כבר סיים את מלאכתו. מכאן, שהם אינם חלים בתקופת הביניים הייחודית שבין מתן הכרעת הדין לגזר הדין, תקופה שבה טרם שלמה מלאכתו של בית המשפט. למעשה, ניתן היה לסביר שגשה מחמירה בהתייחסות לתיקון טעויות תואמת את היות הנדרש לסדרי הדין בפלילים לשם הקפדה המינוחדת על הגינות ההליך. אולם, בנסיבות תיקון מסוימות אין חותמות תחת הגנות זו, אלא צפויות לשרת אותה. אני סבורה כי דין הפויזיטיבי (המזכיר בסמכות הטבעה של בית המשפט לתקן טעויות מהותיות בטרם "קם מכסאו") והן שיקולי מדיניות שענינים ייעילות ההליך, הגיעו לתוצאה נכונה ומנועת עיוות דין, מובילים למסקנה כי יש להכיר בסמכותו של בית המשפט לתקן טעויות מהותיות שנפלו בהכרעת הדין, קודם למtan גזר הדין. הערכאה הדינונית היא "מתקן הנזק הול בוטר", ללא צורך בהמתנה להחלטתה של ערכאת העreau (להציגו של טיעון זה לצורך אימוץ פרשנות רחבה לסעיף 81 לחוק בתיה המשפט, השוו: טל בחקון "תיקון אנסי, תיקון אופקי ומה שביניהם: על חלוקת תפוקדים יעליה בין שלוש ערכאות שיפוט" משפטים מה (צפו להתרעם, 2015) (להלן: בחקון)). המתנה לתיקון בשלב העreau עלולה להטריד שלא לצורך לא רק את התביעה, אלא בעיקר את הנאשם, וכן להכבד עוד יותר על בתי המשפט העמוסים מAMILא. לא מותר לציין כי ניתן להצביע על החלטות של ערכאות דינניות שבמסגרתן تكونו טעויות שנפלו בהכרעות דין (ראו למשל: ת"פ 10-09-30737 (שלום כפ"ס) מדינת ישראל נ' קאסם (15.12.2013); ת"פ (מחוז-חיפה) 243/00 מדינת ישראל נ' סلس (5.8.2003)).

111. עם זאת, כפי שנקבע בהקשרים אחרים נוספים: סמכות – לחוד, ושיקול דעת – לחוד. קביעה כי לבית המשפט נתונה הסמכות לתקן טעויות שנפלו בהכרעת הדין, אין משמעות כי ניתן לעורוך שינויים מכל סוג ובכל עת בהכרעת הדין. זהירות כאן היא נדרשת, לאחר שלתיקון טעויות בידי הערכאה הדינונית ישנים גם חסרונות, ובראשם הפגיעה בוודאות המשפטי יצירת פוטנציאלי להארכה נוספת טרם ניתן גזר דין, יש לתחזק משקל לרציונאלים העומדים בבסיס ההחלטה של "גמר המלאכה" גם בגין ההחלטה, ובכלל זה לצורך בהבטחת התקינות של ההליך השיפוטי (ראו והשו: בג"ץ 681/12 גרינשפן נ' היוז המשפט למשלה, פסקאות 14-17 (19.9.2012)), כמו גם בשמרה על מראית פני הצדקה. לא ניתן להתעלם מכך שהכרעת הדין אמורה לשמש בסיס להיערכותם של הצדדים לטיעונים ביחס לגור הדין. לעובדה זו יש לתת משנה משקל לכל שהדברים אמורים בנאים, הינו בקבלה של בקשה תיקון המובילה להרשעה בעבירות נוספות. זאת ועוד: אין מקום להפוך את פרק הזמן שבין הכרעת הדין לבין גזר הדין ל"מקצת שיפורים" שבו יתאפשר לצדדים ולבית המשפט לתקן את הכרעת הדין ללא כל מגבלה. ניתן אף לומר, כי הגישה בעניין זה צריכה להיות מחמירה, באופן שיוכן את בית המשפט להקפיד הקפדה יתרה על נסוכה של הכרעת הדין קודם לנטיננתה.

112. אם כן, באלו מצבים ראוי יהיה לתקן טעות שנפללה בהכרעת דין מרשותה מקום בו טרם ניתן גזר דין? לצורך הכרעה בשאלת זו, על בית המשפט להידרש לשילושה שיקולים מרכזים: מהות הטעות, פרק הזמן שחלף מאז ניתנה ההחלטה, וכן השלכותו של תיקון על הגינות ההליך (ראו והשו את השיקולים שאوتם מונה בחקון בנוגע לתיקון טעות בתיקים אזהוריים: שם, בפרק ג' למאמר).

113. באשר לסוג הטעות, אני סבורה שתנאי מקדמי לכך שניתן יהיה לתקן טעות בשלב שלאחר מתן הכרעת הדין צריך להיות שמדובר בטעות ברורה וגלוייה, כך שבית המשפט לא יבחן מחדש קביעות הנובעות משיקול דעתו. כך למשל, במקרה של תיקון טעות בהכרעת דין, לא ישנה בית המשפט את הערכת העדויות. אולם, הוא יהיה רשאי, במקרים המתאים, לבטל ממצא עובדתי המתבסס על ראייה מסויימת, אף שבפועל זו כלל לא הוגשה. כן ניתן להניח כי במקרה בו דין בית המשפט בתיק מורכב בן עשרות אישומים, ונמנע בטעות מהכריע באשר לפחות אחד מן האישומים הרבים, הוא יהיה רשאי לתקן טעות זו בתקופה שעד מתן גזר הדין. כמו כן, יוכל בית המשפט לבטל הרשעה המבוססת על הוראת

חוק ששוב אינה בתוקף. קשת הטיעוות האפשרות היא כМОן רחבה ביותר, וברא יי אין אפשרות לקבוע מראש רשימה סגורה של סוג טיעוות אונן יהיה ראוי לתקן בשלב שבין הכרעת הדין לבין גזר הדין. על הפסיקה להתפתח בהקשר זה, בדרך, עקב הצד אגדול, מקרה לקרה. לモור להציג בהקשר זה את המובן מלאו: הגשת בקשה לתקן טעות שנפלה בהכרעת הדין אינה המקום להעלות טענות בעלות אופי ערעור, ואין בה כדי להוות מזור למחדלים ולטעויות של בעלי הדין בניהול המשפט.

114. באשר לפרקי הזמן שעבור מאז שניתנה הכרעת הדין, יש לחזור ולהזכיר כי מן האמור עד כה עולה כי בקשה לתקןה של הכרעת דין אינה כפופה לסעיף 81(א) לחוק בתי המשפט. על כן, מגבלת הזמנים של 21 יום הקבועה בסעיף זה אינה חלה עליה. עם זאת, לנוכח החשיבות הנודעת לוודאות המשפטית בהקשר של הכרעות דין,abis לב לצורך התוכן לשלב הטיעונים לעונש, וכן בהתחשב בכך שטעויות ברורות וגלויות אמורות להתגלות בסמור למתן הכרעת הדין, הרי שברוב רובם של המקרים טווח הזמנים להגשת בקשה לתקן הכרעת דין יהיה קצר למדי. כמובן, כל מקרה יבחן לגופו בידי בית המשפט שידון בעניין, תוך התחשבות בין השאר בהיקפה של הכרעת הדין ובזמן הנדרש ללימודה.

115. שיקול שלישי בכל הנוגע לתקן טעות שנפלה בהכרעת דין נוגע להשלכתו של התקון על הגינות ההליך, היינו לצורך הבטיח כי התקון לא יגרום לנאים עיוות דין. ראוי לציין בהקשר זה כי הן ההגנה והן התביעה יכולות לבקש את תיקון פסק הדין (וכמובן שאף בבית המשפט עצמו רשאי מطبع הדברים לתקן טיעות גם מיזומתו (השו: ע"פ 8052/99 מאיר נ' מדינת ישראל (14.12.1999)). אני סבורה שבית המשפט רשאי לתקן טעות רק כאשר הדבר פועל לטובת הנאשם. זאת, שכן בשיטותנו, בניגוד למקובל בארצות הברית למשל, רשאית עריכת הערעור לתקן טעות ל"רעת" הנאשם, כדי להרשייעו כאשר זוכה בערכאה הדינית, ואני רואה מקום להחיל דין שונה דזוקא על הערכאה הדינית. עם זאת, לנוכח אי-הסימטריה המובנית בין הנאשם לבין המדינה בהליך הפלילי, נראה כי בפני המדינה ימודד רף גובה יותר כאשר תבקש לתקן טעות בהכרעת דין, בעיקר כאשר לתביעה עצמה הייתה תרומה לטעות שנפלה בה, כגון במקרה בו היא הציגה נתון שגוי בסיכון הסותר ראיות שהוגשו מטעמה (ראו והשו: ע"פ 6304/11 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 41-43 לפסק דין של השופט נ' סולברג (20.9.2012); ע"פ 12/8080 מדינת ישראל נ' אולמרט, פסקאות 13-15 לפסק דין של הנשיא א' גרוןיס (6.8.2014)).

116. בפועל לישם את האמור על עניינו, מסקנתנו היא שבית המשפט המחויז היה מוסמך לתקן את הכרעת דין, וכי ראוי היה שיעשה כן. באשר למסגרת הזמנים שבה תוקנה הטעות, יש להזכיר שאנמנם חלפו לעלה שלושים ימים ממועד הכרעת הדין ועד לתקן הטעות. אולם, בהקשר זה יש להבהיר בחשbon את העובדה שמדובר בהכרעת דין ארוכה ומורכבת ביותר, המשתרעת על-פני למעלה מ-200 ימים. כאשר לMahon הטעות, התרשםתי כי מדובר בטעות ברורה. בית המשפט המחויז הצבע על כך שבהכרעת הדין המקורית הייתה התייחסות לעבירות שהחלתה התקון נסבה על הרשעה בהן. ואנמנם, עיון בהכרעת הדין בכללותה מעלה כי כוונתו המקורית של בית המשפט המחויז הייתה להרשייע את המערער בעבירות אלה בגדלים של אישומים 9 ו-10, וכי הדבר לא נעשה בפועל בשל השמטה לא מכונת. לבסוף, זהה שיקול מכירע, אני סבורה שתיקון הטעות מוביל בנסיבות העניין לעיוות דין למערער. כאמור, הרשותו של המערער בעבירות של רישום כוזב במסמכיו תאניד היהresa "רוחבית" שנגעה למספר אישומים במקביל. מעבר לטענותו הכלילית בדבר היסוד הנפשי הנדרש להרשעה בעבירה זו, אין למערער טענות נקודותות כלפי הרשותו באישומים 9 ו-10. בנסיבות אלה, אני סבורה שאין מקום לתת למערער "ליהנות" מהטעות שנפלה בהכרעת הדין. קביעה שכזו הייתה עלולה להוביל את המדינה להגיש ערעור על הכרעת הדין רק בעניין הרשעה בעבירות אלה, תוכאה שאינה רואה בעליל גם מנוקדת מבטו של המערער. על כן,abis לב למכלול העבירות שבין הורשע, המסקנה המתבקשת היא

שהיה מקום לתקן את הכרעת הדין כפי שתוקנה.

117. בכל הנוגע לתיקון גזר הדין, הרי שעלו חל לכאורה ההסדר הקבוע בסעיף 81(א) לחוק בתי המשפט, שכן עמו נתינו מסיים בית המשפט שדן בתיק את מלאכתו. ואולם, בית המשפט המחויז תיקן את גזר הדין ביום שבו הוא ניתן (ובטרם נחתמה ההחלטה במחשב), באופן שהתייחס להשתת פיצויים ביחס לחלק מן המתלוננים – במתכונת שהשווותה את ההתיחסות לעניינם לפסיקת הפיצויים ביחס למתלוננים האחרים. קשה לחולוק על כך שמדובר בעיות מקרית ושפטיהם של הארכעה אכן נשפטו מגזר הדין בהיסח הדעת, ולכן מדובר בתיקון העומד בתנאים הקבועים בסעיף 81(א). יתרה מכך, בית משפט זה כבר פסק פעמים רבות כי בית משפט רשאי לתקן את גזר דין אם התקון מתבצע עוד באותו היום שבו הושת העונש (ועל כן, למעשה, "קם מכסאו". ראו: המ' 464/65 עוזר נ' הייעץ המשפטי, פ"ד ט(4), 31, 40 (1965); בג"ץ 63/74 איזמירו נ' בית המשפט המחויז, תל-אביב-יפו, פ"ד כח(2) 37, 42 (1974)). אולם, התקון מתבצע שלא במעמד הצדדים. עם זאת, בשים לב למהותו של התקון ולנסיבות העניין, כפי שיפורטו לעיל, אני סבורה שיש להשאיר תיקון זה על כלנו (ראו למשל: ע"פ 866/86 סוכן נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(1) 793, 810 ((1996).

118. בשולי הדברים אזכיר כי בטיעון שבפניו סמכה המדינה את ידיה על הנמקתו המקורית של בית המשפט המחויז לפיה תיקונה של הכרעת הדין התאפשר, מכל מקום, משום שבית המשפט טרם סיים את מלאכתו כל עוד לא ניתן גזר הדין. זאת, גם שבHALICS אחרים שבהם עלתה שאלה דומה, ננקטה עמדת אחראית לפיה בית המשפט אינו רשאי לתקן את הכרעת הדין שלא על דרך סעיף 81 לחוק בתי המשפט, גם אם טרם ניתן גזר דין (ראו: ת"פ (מחוזי-ם) 377/04 מדינת ישראל נ' וול, פסקאות 2-3 (18.10.2007); ע"פ (מחוזי מרכז) 39054-10-13 פסקאות 29, 49 (26.2.2014). בקשה רשות ערעור על פסק דין זה נדחתה (רע"פ 2588/14) מאחר וככללה נ' כהן, פסקאות 29, 49 (26.2.2014). שטרם נסתימנו ההליכים הנוגעים לאותו עניין בערכאות נמוכות יותר). טענה זו נטענה בשם המדינה באופן עניינים לחובתו של הנאשם. ניתן להניח, לטובת המדינה, כי אי-ההתامة בעונות אלה לא נולדה בכוונת מכון. עם זאת, במבט הצופה פנוי עתיד רצוי כי בעניינים שלהם היבטים עקרוניים ו"השלכות רוחב" פרקליטות המדינה תגבש, ככל הניתן, עמדת אחידה קודם להציגה בפני בית המשפט. למצער, ככל שהדבר לא נעשה, ראוי שהשינוי בעמדת יובא לידיועתו של בית המשפט.

גזר הדין

119. בbowmo לדון בערעור על גזר דין של המערער נקודת המוצא חייבת להיות מחמירה – בשים לב לעוצמת הפגיעה בקרבנות העבריות, כמו גם בפגיעה האנושה של עבירות מרמה מסווג זה בביטחון הנדרש בפעולות כלכליות וביכולתם של אנשים לתת אמון בזולתם. מבחינה זו, מקובלת علينا לחולוטן הגישה העקרונית שאימץ בית המשפט המחויז. במקביל לכך, יש להביא בחשבון את זיכוי המוסכם של המערער מחלוקת הגניבה, כמו גם למספר שיקולים נוספים, שיפורטו להלן.

120. המערער ושובל פגעו במספר אינטראסים מוגנים חשובים. הם פגעו ברכושים של המשקיעים ובחופש הבחירה שלהם לגבי השימוש ברוכש זה. הם פגעו בביטחון הכלכלי, ועל כן גם בשלוותם חילק מהנפגעים איבדו את כל חסכנותיהם. חלקם הם קשישים שהפסידו את כספי הפנסיה שלהם. אלה ואחרים חשו פגעה קשה בכבודם העצמי על רקע המצב הכלכלי שלו נקלעו ונוכח הפרת האמון האישי כלפייהם. בית המשפט המחויז עמד בהרחבת גזר דין על

הפגיעה בקורבנות ועל הנזקים שנגרמו להם, והדברים מדברים بعد עצם. יתרה מזו, המעשים שביהם הורשו המערער ושובל פגעו באמונם של המשקיעים בשוק הכלכלי בכלל ובשוק ההון בפרט. הם ביצעו את מעשיהם בשיטתיות ובהחוכם, וכן הפילו ברשותם קבוצה לא מבוטלת של קורבנות.

121. המערער שב וטען, גם במסגרת הערעור על גזר הדין, כי יש להתחשב בחלק המשני שהוא לו, לשיטתו, בمعنى המרימה והגניבה שבוצעו בפרשת בিירוקר. במסגרת כך, הוא טוען כי על שובל, שנשא לטענותו בתפקיד המרכזי בעבירות, הוטל עונש מאסר זהה לשלו בגין פרשת בিירוקר – חמש שנות מאסר. טענה זו אין לקבל מן הטעמים שכבר הוסברו במסגרת הדיון בערעור על הכרעת הדין. שיתוף הפעולה בין המערער לבין שובל ביצוע העבירות, כפי שתואר לעיל, אינו מצדיק הבחנה ביןיהם לעניין העונש. כל אחד מהם מילא תפקיד שונה בתוכנית העברינית, בין היתר בשל המגבילות שחלו על המערער לאחר ההפסדים שנחל בהשקיותו ברוקרטו. אולם, מעשיהם מאופיינים באותה רמה של חומרה. מעניין לציין, בהקשר זה, כי טענותו המרכזית של שובל בערעור שהגיש הייתה שעונשו צריך להיות נמוך בהרבה ביחס לעונש שהוטל על המערער. שובל טען, בין היתר, כי הוא נגרר אחרי המערער לתוכה המזימה העברינית. טענותו אלה של שובל נדחו על ידי בית משפט זה (ראו: עניין שובל, בפסקה 7), ובשינויים המוחיבים זה צריך להיות גם דין של טענות של המערער בעניין זה.

122. אין מקום לקבל אף את טענותו של המערער כי העונש שהוטל עליו על-ידי בית המשפט המחויז חורג מרף הענישה הנוגה במקרים מן הסוג דן. פסקי דין שמהם ניסה המערער להיבנות, כדוגמת עניין צור, נסבו על פרשנות שחומרתן היחסית הייתה פחותה. לצדדים ניתנו – באותו שנים ממש – גם פסקי דין אחרים שההשוואה להם ראהיה יותר (ראו למשל: ע"פ 9788/03 טופז נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 245 (2004); ע"פ 3196/07 מילר נ' מדינת ישראל (1.8.2007); וכן ע"פ 1784/08 פרי נ' מדינת ישראל (5.2.2009). י对照 כי דין ע"פ 2334/09 פרי נ' מדינת ישראל (23.5.2011) שנסב על פסק הדין האחרון הоказש לדין בשאלות עקרוניות שאין נוגעות במישרין לעונש שהוטל). אך ניתן להוסיף, כי במדינות הענישה בעבירות "צוארון לבן" חלה מגמה של החמרה, מגמה שהיא מוצדקת ומתחייבת (ראו למשל: ע"פ 12/2012 גורבץ' נ' מדינת ישראל (8.11.2012) (להלן: עניין גורבץ'); ע"פ 6020/12 מדינת ישראל נ' עדן (29.4.2013); ע"פ 4430/13 שרון נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (31.3.2014)). לבסוף, יש להזכיר את קביעתו של בית המשפט המחויז כי שלוש וחצי שנים מעונש המאסר שהוטל על המערער בפרשת ברוקרטו ירצו בחופף לעונש שהוטל עליו בגין פרשת בিירוקר. אף קביעה זו משקפת מידה לא מבוטלת של התחשבות במערער.

123. חרף כל אלה, בנסיבות העניין יש מקום להקלת מסויימת בעונשו של המערער אך בשל כך שזכה בסופו של דבר במסגרת הערעור משורה של עבירות גניבה בידי מושה אשר הומרו, בהסתמת המדינה, בהרשעה בעבירות קלות יותר (ראו: ע"פ 9956/05 שי נ' מדינת ישראל (18.2.2010); עניין מגירה, בפסקה 23). הקללה זו תתבטא בקייזור תקופת המאסר בפועל שנגזרה על המערער בתשעה חודשים, תוך העמדתה על שש שנים ותשעה חודשים (בניכוי ימי מעצרו). אין מקום לקבל את עמדת המדינה לפיה זיכויים אלה אינם צריכים למצוא כל ביטוי בעונשו של המערער – ובעיקר כאשר מבאים בחשבון גם את העובדה שמלכתחילה הוא זוכה גם בבית המשפט המחויז מעבירות רבות שייחסו לו בכתב האישום.

124. הנושאים האחרונים שנותרו לדין הם אלה הנוגעים לתוכצות הכלכליות היישרות של גזר הדין – החיוב בתשלומים הפיצויים לקורבנות והקנס שהושת על המערער, ובכלל זה עונש המאסר חלף הקנס.

125. בכל הנוגע לפיצויים, יש לומר בקול רם וצלול: אין כל מקום להתערב בחיויבו של המערער לפצות את קורבנותו. למעשה, ערעור זה צריך להיות על הסף כבר מן הטעם הפormalי, שכתענת המדינה, על המערער היה לצרף את המתלוננים כמשיבים לערעור (ראו: סעיף 78 לחוק העונשין). משלא עשה כן, יש לדוחות את הערעור על פסיקת הפיצויים לטובتهم (ראו למשל: רע"פ 9727/05 גליקמן נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (10.7.2006)). על אף יש להוסיף, כי גם לגופם של דברים, נוכח הפגיעה הקשה בקורבנותו של המערער, החיבור בפיצוי במסגרת גזר הדין ראוי, ואף אין בו כדי לכיסות את מלאן מקיהם.

126. לעומת זאת, שיקולים שונים לחלוון חולשים על הדיון ברכיב הקנס בגין דינו של המערער. ראשית, כפי שנקבע בדעת הרוב בעניין שובל, קיים יחס לא מידתי בין גודלו של הקנס שהושת על המאסר לבין משך המאסר שנקבע בגיןו, ובעה זו אף מתעצמת בשים לב להיקף החיבור בפיצויים שהושת בנסיבות העניין. במקרים מסווג זה, עיקר הנטול הכלכלי על המושיע בדיון נובע מחיויבו בפיצויים, ומאחר שהדין נותן קידימות לתשלום הפיצויים (סעיף 77(ג) לחוק העונשין) קיימת אפשרות ממשית שהמושיע ידרש לרצות את עונש המאסר שהושת חלף הקנס אם טרם השלים את תשלום הפיצויים במלואו. התוצאה הבלתי ראייה היא הפיכתם של הקנס והמאסר תחתו לאמצעי אכיפה שמתמරץ לתשלום הפיצויים (ראו למשל: רע"פ 2143/10 שלום נ' מדינת ישראל (20.1.2011)).

127. בענייננו, סכום הפיצוי הכלול שנפסק לחובת המערער עולה על שני מיליון שקל. כשבוחנים סכום זה אל מול סכום הקנס שהושת על המערער (50,000 שקל) ואורך המאסר שנקבע תחתיו (עשרה חודשים) מתקבל הרושם כי גם במקרה זה התכליות של הקנס, מבחינה אובייקטיבית, היא תמריץ לתשלום הפיצוי לקורבנות. כאמור, בהודעה המשלימה שהגישה המדינה ביום 15.9.2014 היא הבירה כי תסכים להקללה מסוימת במשך תקופה המאסר חלף הקנס, אך התנגדה לביטול המאסר כולו. אולם, בנסיבות העניין, נוכח המצב הכלכלי הקשה אליו נקלע המערער עצמו בעקבות כשלון השקעותיו, הותרת הרכיב של מאסר חלף קנס, ولو בתוכנות של מאסר קצר, אינה מוצדקת כל עיקר.

128. בחינה נוספת של הדברים מלמדת כי לאמתו של דבר הבעיה האמיתית ברכיב זה של גזר דין אינה בתוספת של מאסר חלף הקנס, אלא בהשתתף הקנס עצמו. מקובל ונכון כי בהקשרו של עבירות כלכליות יש טעם בהשתתפות קנסות, אשר במקרים לא מבוטלים משרותם תכלית הרתעתית ראייה ואף תורמים להוצאה בלעו של העברי מפיו (ראו: רע"פ 6542/11 מוקטראן נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (25.2.2013)). אולם, פניו הדברים הם שונים במקרים שבهم הקנס הוא מצומצם ובבלתי מרתייע כשלעצמם, העונש העיקרי הוא מאסר ממושך בפועל, ובנוסף על כך נותרים קורבנות שהפיצו שנפסק לטובتهم בהליך הפלילי מהוות אף חלק מועט מנזקם (ראו: רע"פ 3587/12 דdon נ' מדינת ישראל (20.3.2013)). או אז, רצוי שאמצעיו הכלכליים הנותרים של העברי, ככל שיש כאליה, יגיסו לטובת פיצוי הקורבנות, ולא תשלום לאוצר המדינה (ראו עניין גורבץ', בפסקאות 11-15). נוכח האמור לעיל, אני סבורה שיש לבטל את הקנס בסך 50,000 שקל שהוטל על המערער ומילא גם את המאסר חלף הקנס.

סוף דבר

129. התוצאה היא שהערעור מתתקבל בחלקן:

א. הרשותו של המערער בכל העבירות שייחסו לו, uomדת בעינה כמפורט בהכרעת דין של בית המשפט המחויז, למעט זיכוי מן העבירות של גנבה בידי מושעה במסגרת האישומים 6-7 ו-9-12.

ההרשעה בעבירות אלה תומר בהרשעה בעבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות. במסגרת כך, הרשותו של המערער באישום 6 בגיןה בידי מושה תשאיר על כנה רק בכל הנוגע לשימוש ב-200,000 שקל מכספו של לוריא (כמפורט בפסקה 94 לעיל). כמו כן, באישום 9 יורש המערער רק בעבירה אחת של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (כמפורט בפסקה 95 לעיל).

ב. הערעור על חומרת עונשו של המערער מתקין במובן זה שעונש המאסר הכלל שנגזר עליו יופחת בתשעה חודשים ועומד על שש שנים ותשעה חודשים (בניכוי ימי מעצרו). כמו כן, יבוטל הקנס שהושת עליו.

ג. שאר מרכיביו של פסק דיןו של בית המשפט המחוזי נותרים בעינם.

130. לא ניתן לסימן מבלי להביע שאט נפש מעבירות שביסודן רדיפת בצע, גם אם תחילתן בביטחון עצמי מופרז ובחтиירה להצלחה "בכל מחיר" תרתי משמע. בסופו של דבר, אף המערער סבל ממפלתו, אך מרבית הצער הוא גורם עמו בדרכו קורבנות תמיימים רבים. ניתן לממן לקוות כי פרשות מסווג זה יהוו "תרמור אזהרה" לכל מי שיבקשו למצוא "קיזור דרך" אל העוشر. האזהרה מכוננת בראש ובראשונה למי שעלוים להhaftות, וכן ברגע של חולשה, למעול באמון החולת. בעקיפין, היא גם מכוננת לקהל המשקיעים. אכן, נכון וראוי לתת אמון באński מקצוע בתחום ההש侃עות. אולם, הבטחות להש侃עות בטוחות, שלහן נלוות תשואות לא מקובלות, צריכות להתקבל בחשדנות מתאימה. אין בכך כמובן כדי להטיל דופי בשיקול דעתם של המשקיעים בפרשיות שלפנינו, ולא כל שכן כדי לפטור מכל אחריות - משפטית או מוסרית - של מי שפועל בחוסר יושר ובדרכי מרמה.

131. ועוד "הurret אזהרה" ולכך עולים מן הפרשה שנפרטה בפנינו. דומה שהזו מקרה נוסף מני רבים שבו אדם נכנס ל"סחרור" בנסותו לתקן את CISלונוטיו כשהוא עושה שימוש בכיסוף של אחרים שננתנו בו אמון. לא אחת, וכך גם בענייננו, טוען כי הדבר נעשה על מנת לשוב ולהרוויח את ההפסדים שנגרמו כרך ש"הכול יבוא על מקומו בשלום". שוב ושוב, אנו נתקלים בכרך ש"עבירה גוררת עבירה" כרך שניסיון להיחלץ תוך עשיית מעשים שלא יעשו אך מדדרת את הנוגע בדבר אל תהומות נוספים. גם כאן המסר צריך להיות ברור ונחרץ: אף אדם, מוכשר ככל שהיא, אינו רשאי לעשות דין לעצמו ולעשות שימוש בכיסופו של מי שננתן בו אמון. הדברים נוכנים ברגעים של הצלחה, ומקבלים משנה תוקף כאשר זו מתחלפת בכישלון, אשר לו גלווה מעריך נוסף של ציפיות ולהצחים. ניסיונות "להרוויח זמן" או "להסביר את המצב לקדמותו" על חשבון של אחרים לא יוכלו להתקבל בסלחנות. ניסיונות כאלה לרוב אינם מועילים, אך יותר חשוב - אינם מוסרים ואין להם חוקיים.

שופט

השופט ס' ג'ובראן:

אני מסכימים.

שפט

השופט י' עמיית:

אני מסכימים.

שפט

הוחלט כאמור בפסק דין של השופטת ד' ברק-ארז.

ניתן היום, כ"ה בחשוון תשע"ה (18.11.14).

שפטת

שפט

שפט